

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra správního práva a správní vědy

Správa daní orgány Celní správy České republiky

Bakalářská práce

**Tax administration authorities of the Customs Administration of
the Czech Republic**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Tereza Jonáková, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Petr Kulhan

PRAHA
2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 15. 3. 2023

Petr Kulhan

Poděkování

Rád bych poděkoval JUDr. Tereze Jonákové, Ph.D. za její cenné poznatky, odborné vedení a rady, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval plk. Ing. Pavlíně Mauerové z Odboru 23 - Daní Generálního ředitelství cel, která mě motivovala nejen při vzniku této práce, ale v průběhu celého studia, kdy zastala i pozici odborného poradce.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je na základě platné legislativy, zkušeností z praxe a teoretických poznatků přiblížit činnost Celní správy České republiky v oblasti daní, které spadají do jejích kompetencí. Úvod bakalářské práce je zaměřený na postavení, kompetence a organizační strukturu Celní správy ČR. V druhé kapitole se seznamujeme s daňovým systémem ČR včetně základních pojmů v daňové oblasti. Třetí část práce se věnuje dani z přidané hodnoty a úkolům celních úřadů při jejich správě. Následující kapitola pojednává o spotřebních daních a jejich správě, kdy je provedena základní klasifikace a charakteristika a následně pak podoba jejich správy. Stejným způsobem kapitola pět zkoumá problematiku ekologických daní. Závěr bakalářské práce shrnuje důležité informace.

Klíčová slova

daně, správa daní, správce daně, Celní správa České republiky, spotřební daně, ekologické daně, daň z přidané hodnoty

Anotation

The aim of this bachelor thesis is based on current legislation, experience from practice and theoretical knowledge to present the activities of the Customs Administration of the Czech Republic in the field of taxes under its competence. The introduction of the bachelor thesis is focused on the position, competences and organisational structure of the Customs Administration of the Czech Republic. The second chapter introduces the tax system of the Czech Republic, including the basic concepts in the tax area. The third part of the thesis is devoted to value added tax and the tasks of the customs authorities in its administration. The following chapter deals with excise duties and their administration, where the basic classification and characteristics are presented, followed by the form of their administration. In the same way, chapter five examines the issue of environmental taxes. All important information of the bachelor thesis are summarized at the end.

Key words

taxes, tax administration, tax administrator, Customs Administration of the Czech Republic, excise duties, ecological taxes, value added tax

Obsah

Úvod	9
1 Celní správa České republiky	12
1.1 Působnost orgánů Celní správy ČR	12
1.2 Organizační struktura Celní správy ČR.....	13
1.3 Funkce a úkoly Celní správy ČR	14
2 Daně a daňový systém v České republice	16
2.1 Pojem daně.....	16
2.2 Funkce daní v ekonomice.....	17
2.3 Konstrukční prvky daní	18
2.4 Daňový systém v ČR.....	20
2.5 Daňová legislativa.....	21
2.6 Správa daní v ČR.....	22
2.6.1 Správce daně a jeho úkoly	24
2.6.2 Problematika daňových úniků	25
3 Správa daně z přidané hodnoty	28
3.1 Vymezení daně z přidané hodnoty	28
3.2 Správa daně z přidané hodnoty ze strany Celní správy ČR	30
4 Správa spotřebních daní	32
4.1 Vymezení spotřebních daní	32
4.2 Klasifikace spotřebních daní	33
4.2.1 Daň z tabáku a tabákových výrobků	33
4.2.2 Daň z lihu.....	35
4.2.3 Daň z piva	36
4.2.4 Daň z vína a meziproductů.....	37
4.2.5 Daň z minerálních olejů	38

4.3	Správa spotřebních daní ze strany Celní správy ČR.....	39
5	Správa ekologických daní.....	44
5.1	Vymezení ekologických daní.....	44
5.2	Klasifikace ekologických daní.....	45
5.2.1	Daň z pevných paliv.....	45
5.2.2	Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů.....	46
5.2.3	Daň z elektřiny.....	47
5.3	Správa ekologických daní ze strany Celní správy ČR.....	47
	Závěr.....	49
	Seznam použité literatury.....	51
	Tištěná literatura.....	51
	Legislativa.....	52
	Elektronické prameny.....	53
	Přílohy.....	56
	Příloha č. 1 Dislokace celních úřadů a územních pracovišť.....	56
	Příloha č. 2 Organizační struktura celního úřadu.....	57

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

IZS – Integrovaný záchranný systém

DPH – daň z přidané hodnoty

FO – fyzická osoba

PO – právnická osoba

m² – metr čtverečný

t – tuna

hl – hektolitr

Kč – koruna česká

°C – stupeň Celsia

% - procento

GJ – gigajoule

MWh – megawatthodina

Kč/kus – korun českých za kus

Kč/kg – korun českých za kilogram

Kč/g – korun českých za gram

Kč/GJ – korun českých za gigajoule

Kč/MWh – korun českých za megawatthodinu

Kč/hl – korun českých za hektolitr

Seznam zákonů

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění platném do 28. 7. 2016.

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 61/1997 Sb., o lihu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do 31. 12. 2010.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění platném do 31. 12. 2003.

Úvod

Placení daní se řadí bezpochyby mezi nejméně oblíbené povinnosti člověka. S touto povinností je proto odpradáвна spojena rovněž snaha mnoha občanů vyhnout se placení daní, ať již legální, nebo nelegální cestou. Nicméně je třeba si uvědomit, že daně jsou významným zdrojem státního rozpočtu, kdy jsou určeny pro financování tolik důležitých veřejných statků. Daňové úniky jsou přitom také v naší zemi velkým problémem, který se odpovědné orgány snaží dlouhodobě co nejefektivněji řešit. Odhady daňových úniků v naší zemi jsou přitom doslova alarmující. Proto je třeba se zaměřovat na způsoby, jakými je možné daňovým únikům co nejefektivněji zabránit. Jedním ze způsobů je bezpochyby efektivně prováděná správa daní, na které se společnými silami budou podílet jednotlivé zúčastněné orgány.

Celní správa České republiky (dále jen „Celní správa ČR“) obecně představuje soustavu správních orgánů, a kromě toho je jí rovněž přiznáno postavení ozbrojeného bezpečnostního sboru. K jejímu vzniku došlo v roce 1993. Cílem Celní správy ČR je zejména hájení ekonomických a bezpečnostních zájmů naší země, zaměřuje se mimo jiné samozřejmě také na problematiku celního řízení, vyšetřování daňové kriminality a problematiku celních daňových deliktů v rámci správního řízení. Úkolů a funkcí Celní správy ČR je však ve skutečnosti daleko více. Mnohé důležité úkoly však Celní správa ČR v současnosti vykonává také na poli správy daní, a to konkrétně daní spotřebních, ekologických a v určitých případech také na poli daně z přidané hodnoty.

Motivem pro volbu tohoto tématu bakalářské práce je zejména přímá praxe autora práce u Celní správy ČR, která představuje neocenitelnou zkušenost, kterou nelze žádnými publikacemi nahradit. Základním cílem této bakalářské práce je tedy blíže proniknout do problematiky správy daní ze strany orgánů Celní správy ČR a následně specifikovat konkrétní úkoly Celní správy ČR v oblasti správy spotřebních daní, ekologických daní a také daně z přidané hodnoty. Záměrem předkládané bakalářské práce je proto s ohledem na rozsah práce co nejkomplexněji rozebrat problematiku správy daní Celní správou ČR, aby bylo ukázáno, že také v této oblasti plní tyto správní orgány mnohé důležité funkce.

Pochopitelně není možné postihnout problematiku v celé její šíři, proto se autor práce zaměří zejména na vystižení hlavních a nejdůležitějších principů správy daní ze strany Celní správy ČR.

Bakalářská práce je za účelem dosažení stanoveného cíle práce rozdělena do několika základních kapitol, které jsou blíže rozčleněny do vzájemně navazujících a souvisejících podkapitol. V kapitole první této bakalářské práce je rozebráno postavení Celní správy ČR, její organizační uspořádání a důležité úkoly a činnosti, které ve své praxi vykonává. Na to navazuje v rámci druhé kapitoly bakalářské práce vymezení důležitých pojmů celého zkoumaného tématu, definován je pojem daně, také je nastíněna hlavní funkce, kterou plní daně v ekonomice, představeno je také uspořádání současného daňového systému v naší zemi. Následně je pozornost věnována také správě daní v ČR, kdy jsou vymezeny pojmy správy daní a správce daně, kterému jsou svěřeny na poli daní mnohé důležité úkoly. Zmíněna je také problematika daňových úniků, aby byl vysvětlen význam odpovídající správy daní. V kapitole třetí této bakalářské práce je následně proveden exkurz do problematiky správy daně z přidané hodnoty, kdy je nejprve nastíněna samotná daň z přidané hodnoty, poté již je vymezena správa daně z přidané hodnoty ze strany Celní správy ČR. V kapitole čtvrté je pojednáno o správě v oblasti spotřebních daní, které jsou důležitou součástí daní nepřímých, proto jsou nejprve spotřební daně představeny, je uvedena jejich klasifikace a následně pak podoba správy spotřebních daní ze strany Celní správy ČR. Stejným způsobem je v kapitole páté zkoumána problematika správy daní ekologických. V závěru této práce jsou následně shrnuty veškeré důležité informace.

Zdrojem pro zpracování této bakalářské práce jsou zkušenosti z přímého výkonu, které autora práce získal za více než 7 let praxe na pozicích referenta daňového dozoru a referenta daňového řízení u Celního úřadu pro Ústecký kraj. Tyto zkušenosti jsou dále doplněny o odborné monografie, další odborné publikace a články. Významným zdrojem jsou rovněž právní předpisy upravující problematiku daní. Z metodického hlediska je v práci aplikována metodika literární rešerše, která shrnuje a komparuje názory odborných autorů vyjadřujících se k tématu. Na základě analytické metody dále je v této práci hloubkově rozebráno zvolené téma společně s jeho dílčími souvislostmi, kromě toho

je analýza v této práci aplikována jako určitý předstupeň pro navazující syntézu. Aplikována je také metoda deskripce, a to především pro zkoumání obsahu právních norem. Prostřednictvím metody syntézy autor práce dochází ke kompletnímu shrnutí.

1 Celní správa České republiky

První kapitola bakalářské práce se bude věnovat Celní správě ČR, jako správního orgánu ochrany zájmů České republiky v oblasti ekonomické a bezpečnostní, kdy autor práce představí její organizační strukturu, postavení a úkoly, které plní (nejen) v případě správy daní, ale v celé řadě dalších pravomocí.

1.1 Působnost orgánů Celní správy ČR

Je možné uvést, že právě clo úzce souvisí s vývojem obchodu, proto je clo stejně staré, jako lidstvo samo. Obecně je možné si pod pojmem cla představit určitou specifickou daň, která je placena při dovozu, ve výjimečných případech pak při vývozu.¹ Celní správa ČR tak, jak ji známe dnes, vznikla na počátku ledna roku 1993 z československé Ústřední celní správy, kdy zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, v tehdy platném znění, ji ustanovil jako orgán „*státní správy s působností v oblasti celnictví, celní politiky, celních sazeb a celní statistiky.*“² Současná legislativa stanovuje rámec jejích úkolů v zákoně č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který se stal účinným začátkem roku 2013.³ Významným milníkem ve vývoji Celní správy ČR se přitom stal květen roku 2004, kdy se naše země začlenila do struktur EU. Společně s tímto datem došlo k zániku hraničních celních úřadů, minulostí se staly rovněž pravidelné kontroly zavazadel prováděné na hraničních přechodech. Za dobu existence tedy Celní správa ČR prošla mnoha organizačními změnami a získala mnohé nové kompetence.⁴

V současnosti je Celní správa ČR správním orgánem a současně také bezpečnostním sborem. Celní správa ČR se od Finanční správy ČR, dalšího

¹ KLABOUCHOVÁ, Ivona. *Clo a původ zboží*. 3. vydání. Praha: Polygon, 2002. ISBN 80-7273-067-3, str. 8.

² Ustanovení § 3 odst.1 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, v tehdy platném znění.

³ Prostřednictvím tohoto zákona došlo k nahrazení původního zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění platném do 31. 12. 2012.

⁴ *Celnisprava.cz: Mezinárodní den celníků* [online]. [cit. 19. 12. 2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2008/Stranky/080129-mezinarodni-den-celniku-grc.aspx>

správce daně v ČR, liší skutečností, že se řadí mezi bezpečnostní sbory podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.⁵ Úkoly při výkonu působnosti orgánů celní správy vykonávají celníci a občanští zaměstnanci. Celníci svou příslušnost ke sboru prokazují služebním stejnokrojem. Občanský zaměstnanec svou příslušnost prokazuje průkazem občanského zaměstnance. Celníci jsou zařazeni do takzvaného služebního poměru, jehož otázky upravuje zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.⁶ Naopak občanští zaměstnanci se v pracovních otázkách řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Celní správa ČR k 31. 12. 2021 zaměstnávala celkem 5 357 zaměstnanců z toho bylo 39,1 % žen.⁷

1.2 Organizační struktura Celní správy ČR

Další podkapitola bude věnována organizační struktuře Celní správy ČR. Ta je rozdělena do dvou stupňů. První stupeň představuje Generální ředitelství cel, které je řídicím orgánem Celní správy ČR a jemu podřízené celní úřady, které představují druhý stupeň této struktury. Dislokace jednotlivých celních úřadů je jednoznačně patrná z přílohy č. 1.

Na vrcholu hierarchie nalezneme Generální ředitelství cel, jehož úkolem je zejména kontrolní a metodická činnost. Také vede trestní řízení v případě trestných činů spadajících do působnosti celní správy. Tento orgán sídlící ve městě Praze je ve své činnosti podřízen Ministerstvu financí ČR, kdy je mu přiznána působnost na celém území naší země. V čele Generálního ředitelství cel je v současnosti brig. gen. Mgr. Marek Šimandl, MPA.⁸ Organizačně je Generální ředitelství cel rozděleno do sekce ekonomiky a informatiky, výkonu

⁵ Ustanovení § 12 odst. 2 písm. d) bod 1 až 4 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, staví Celní správu ČR do pozice policejního orgánu v otázce řešení trestných činů spáchaných porušením celních a daňových předpisů

⁶ *Portal.pohoda.cz: Kdo je vlastně správce daně?* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/kdo-je-vlastne-spravce-dane/>

⁷ *Mfcr.cz: Zprávy o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za rok 2021* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2022-07-20_Zprava-o-cinnosti-FS-a-CS-CR-za-rok-2021.pdf

⁸ *Celnisprava.cz: Vedení Celní správy ČR* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/vedeni-celni-spravy-cr.aspx>

služby, pátrání a právní. Dále záležitosti Generálního ředitelství cel spravují 2 odbory a to odbor řízení lidských zdrojů s odborem analýzy a informační podpory. Další dílčí rozdělení zmíněných sekcí a odborů je názorně graficky zpracováno na uvedeném odkaze.⁹

Celní úřady jsou až na výjimky lokalizovány v krajských městech, kdy vykonávají své kompetence na vyšším územním samosprávném celku a za svou činnost odpovídají Generálnímu ředitelství cel. Těchto úřadů je na našem území celkem 15, kdy posledním z nich je Celní úřad Praha-Ruzyně.¹⁰ Pokud jde o vnitřní organizační strukturu celních úřadů, pak ta je uvedena na obrázku v přílohové části této bakalářské práce. Tato organizační struktura je stejná pro všechny celní úřady, kromě Celního úřadu pro Liberecký kraj, Celního úřadu pro Plzeňský kraj a také Celního úřadu Praha-Ruzyně, jejichž organizační struktura je od ostatních odlišná. V čele celního úřadu stojí ředitel. Pro plnění úkolů celního úřadu je jeho organizační struktura rozdělena do 6 odborů. Těmi jsou konkrétně odbor právní, odbor celní, odbor daňový, odbor správy příjmů a vymáhání, odbor kontrol a také odbor dohledu. V čele jednotlivých odborů stojí vedoucí odboru, který má na starost jemu podřízená oddělení. Každé oddělení má svého vedoucího.¹¹

1.3 Funkce a úkoly Celní správy ČR

Dále autor práce přiblíží jednotlivé důležité funkce a úkoly, které Celní správa ČR plní. Do jisté míry jsou tyto činnosti zřejmé již z předchozího textu této bakalářské práce. Činnost Celní správy ČR „*zapadá do systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie a při realizaci tohoto dohledu postupuje podle jednotných celních předpisů Evropské unie (Celní kodex Společenství a prováděcí nařízení k němu, systém osvobození od dovozního cla*

⁹ Celnisprava.cz: *Organizační struktura Celní správy České republiky* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Documents/grc.pdf>

¹⁰ Celnisprava.cz: *Organizační struktura Celní správy České republiky* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx>

¹¹ Celnisprava.cz: *Organizační struktura Celní správy České republiky* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Documents/cu.pdf>

a *Společný celní sazebník Společenství*).¹² Dále mají určené útvary postavení policejního orgánu v rovině trestně právní, pro řešení trestné činnosti související s přidělenými kompetencemi. S tím ostatně koresponduje také postavení Celní správy ČR jako bezpečnostního sboru. Současně je třeba zmínit, že Celní správa ČR představuje součást IZS ČR a krizového řízení ČR. Od května roku 2004 se stává výhradním správcem spotřebních a ekologických daní.

Pokud jde o Generální ředitelství cel, pak mezi jeho úkoly patří zejména výkon působnosti správního orgánu v nadřazeném postavení vzhledem k jednotlivým celním úřadům, převod cel v souladu s přímo použitelným unijním předpisem, kromě toho má také v rámci své působnosti Generální ředitelství cel oprávnění v průběhu součinnosti s orgány veřejné moci v případě, že to povoluje právní předpis, zajistit použití zpravodajské a zabezpečovací techniky nebo sledování osob a věcí.¹³

Také je vhodné v tomto kontextu podotknout, že celníkům jsou přiznány také některé specifické pravomoci související s jejich postavením příslušníků bezpečnostního sboru. Proto mezi jejich pravomoci patří možnost zajistit určitou osobu v případě potřeby, dále pak také *„oprávnění použít v nutném případě příslušný donucovací prostředek a zbraň, pravomoc k odebrání zbraně, omezení pohybu určité osoby, která se projevuje agresivně, zabránění odjezdu vozidla, pravomoc k vydání zákazu vstupu na určitá místa, pravomoc kontrolovat osoby nebo dopravní prostředky, případně pak poštovní zásilky, pravomoc k použití operativně-pátracích prostředků a krycích dokladů a nakonec také pravomoc k získávání poznatků od informátorů.“*¹⁴

Jak již bylo v textu této práce zmíněno, tak v rámci daňové správy plní Celní správa ČR funkci bezpečnostního správce daně. Celní správa ČR konkrétně vykonává úkoly v rovině správy spotřebních daní, ekologických daní a omezeně také v oblasti správy daně z přidané hodnoty. Proto bude těmto otázkám s ohledem na téma práce věnována pozornost ve zbývajícím textu této bakalářské práce.

¹² *Wikipedia.cz: Celní správa České republiky* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Celn%C3%AD_spr%C3%A1va_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky

¹³ Ustanovení § 4 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě ČR, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ *Portal.pohoda.cz: Kdo je vlastně správce daně?* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/kdo-je-vlastne-spravce-dane/>

2 Daně a daňový systém v České republice

Jak bylo uvedeno, v následující druhé kapitole práce je třeba terminologicky vymezit základní pojmy, které se problematiky správy daní dotýkají. Vymezen tedy bude pojem a funkce daní v (tuzemské) ekonomice, jelikož je zřejmé, že daně plní několik základních a nenahraditelných funkcí. Řeč padne také na konstrukční prvky daně, které charakterizují základní daňové pojmy. Vymezena bude také podoba současného daňového systému v ČR, ale stejně tak rovněž důležité pojmy týkající se správy daní.

2.1 Pojem daně

Nejprve je zapotřebí vymezit pojem daně. Nicméně je třeba podotknout, že k jejímu terminologickému vymezení v současnosti nepřistupuje odborná literatura zcela jednotným způsobem. Proto je možné se setkat s různými vymezeními pojmu daně. Obecně je jisté, že daně představují způsob, jakým určitý stát nebo územní samosprávný celek získává finanční prostředky nutné pro svou vlastní správu a fungování, a tedy pro účely tvorby a provozu veřejných statků, které následně spotřebovávají jednotliví občané bezplatně. Přestože se jedná o ireverzibilní platby, kdy zaplacením daně nevzniká danému subjektu žádný konkrétní nárok na odpovídající protiplnění, neznamená to, že by subjekt nezískával žádnou možnost užívání. Je potřeba si uvědomit, že veškeré veřejné komunikace, školy, nemocnice, jakož v podstatě také komplexní systém veřejných orgánů důležitých z hlediska fungování státu využívá každý občan. Základem je v tomto ohledu takzvaný princip „solidarity“, jehož podstatou je právě spoluúčast na úhradě daní. Daně jsou neúčelové, a tedy nejsou vybírány za účelem úhrady určitých konkrétních potřeb, plynou do celkových příjmů veřejného rozpočtu. Daně v současnosti mají podobu peněžního plnění a jejich funkce vycházejí z ústředních ekonomických funkcí veřejného sektoru.¹⁵

Kubátová s Fialou pohlíží na daň zejména jako na zákonnou, povinnou, nevratnou platbu do veřejného rozpočtu. Daň se kromě toho vyznačuje také svou

¹⁵ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4. aktualizované vydání. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-205-2, str. 19.

neúčelovostí a neekvivalencí. Může být hrazena pravidelně, ale stejně tak i v nepravidelných intervalech.¹⁶ Je možné doplnit i přístup Sovové a Fialy, kteří vymezují daň coby zákonem danou povinnost, kdy zaplacení daní slouží k zajištění společenských potřeb a chodu státu.¹⁷

Termín daně je rovněž stanoven zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, kdy je v rámci tohoto právního předpisu daň definována jako určité plnění peněžního charakteru, které je ze strany zákona definováno jako daň, clo nebo poplatek. Dále pak také takové zákonné peněžité plnění, jehož správa se řídí daňovým řádem.¹⁸ Zatřetí je daň také tímto právním předpisem definována jako peněžité plnění v rámci oblasti dělené správy. Daňovým řádem je za daň pokládán dále také daňový odpočet, daňová ztráta a také stanové příslušenství daně, jehož součástí mohou být vzniklé úroky a penále, dále pak pokuty a jiné náklady vzniklé v rámci daného řízení.¹⁹

2.2 Funkce daní v ekonomice

Je pochopitelné, že daně plní v ekonomice určité funkce. Jejich základní funkcí je takzvaná funkce fiskální, která je spojena s tím, že daně vybrané od plátců naplňují veřejné rozpočty.²⁰ Tato funkce přitom představuje funkci základní a z historického hlediska rovněž nejstarší, jelikož tato pochází již z historického období vzniku nejstarších daní. Další funkci související s výběrem daní pak představuje takzvaná funkce alokační, kdy je základem fakt, že stát samovolně stanovuje, kde jsou peníze nutné v takovém případě, že dojde k tržnímu selhání, případně pak k jeho neefektivitě. V rámci takzvané redistribuční funkce dochází v souvislosti s daněmi k určitému přerozdělování peněz ve společnosti, aby mohl být díky tomu eliminován propad mezi důchody jednotlivých vrstev společnosti. Neméně důležitá pak je rovněž funkce stabilizační,

¹⁶ KUBÁTOVÁ, Květa a Zdeněk FIALA. *Daňová teorie a politika: úvod do problematiky*. 2. přepracované vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902-7522-2.

¹⁷ SOVOVÁ, Olga a Zdeněk FIALA. *Základy finančního a daňového práva: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-807-3802-233.

¹⁸ Ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ Ustanovení § 2 odst. 4 a 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Jana VÍTKOVÁ. *Daňový systém ČR*. Praha: 1. VOX, 2018. ISBN 978-80-86324-86-9, str. 11.

kdy jsou stabilizovány pravidelně se opakující výkyvy v ekonomice prostřednictvím stanovení výše jednotlivých daní. Někteří však prohlašují, že společně s úsilím státu o stabilizaci ekonomické situace na základě určitých zásahů dochází daleko spíše k destabilizaci. Tímto způsobem na problematiku pohlíží například Hrubá Smržová a Mrkývka.²¹

Lipovská pak například namísto tří základních funkcí daní přidává ještě funkci čtvrtou, a tou je funkce regulační. V jejím rámci se jedná konkrétně o to, že stát prostřednictvím daní usiluje obecně o ovlivňování chování občanů země. Příkladem mohou být vysoké daně, které budou stanoveny pro tabák a tabákové výrobky, kdy smyslem bude zejména snaha a omezení kouření ve společnosti.²² Zatloukal pak specificky akcentuje také již zmíněnou fiskální funkci daní, kterou autor spojuje se získáváním veřejných prostředků do veřejných rozpočtů za účelem financování veřejných statků a veřejných potřeb.²³

2.3 Konstrukční prvky daní

Pro pochopení daní je potřebné znát pojmy, které jsou s touto problematikou úzce spjaté. Podle Sovové a Fialy mezi základní konstrukční prvky řadíme daňový subjekt, objekt daně, základ daně, daňovou sazbu a splatnost daně.²⁴ Vančurová a kolektiv mezi základní konstrukční prvky řadí ještě osvobození od daně, zdaňovací období, odpočty od základu daně a slevy na dani.²⁵ K potřebám této práce a správě spotřebních daní se autor práce staví mezi obě skupiny autorů a níže nebo později v práci se pokusí charakterizovat některé ze základních prvních daní podle jeho vlastních zkušeností z přímé praxe a názorů autorů odborných publikací.

²¹ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-639-2, str. 301.

²² LIPOVSKÁ, Hana. *Moderní ekonomie: jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0120-7, str. 143.

²³ ZATLOUKAL, Tomáš a Lenka KRUPIČKOVÁ. *Daňová kontrola v širších souvislostech*. 2., přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-366-0, str. 2.

²⁴ SOVOVÁ, Olga a Zdeněk FIALA. *Základy finančního a daňového práva*. 2009. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-223-3.

²⁵ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

Daňový subjekt lze jednoduše definovat jako fyzickou nebo právnickou osobu, která má ze zákona povinnost daň odvést do veřejného rozpočtu. Podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, se daňové subjekty dělí na daňového poplatníka nebo plátce daně.²⁶ Diferencovat je lze podle toho, kdo je nositelem daňového břemene. Zatímco poplatník je „osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani,“²⁷ plátcem daně je „osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům.“²⁸ Při vykonávání daňové agendy se Celní správa ČR setkává pouze s plátcem daně.

Objektem nebo též **předmětem daně** „je jednoznačné a úplné určení rozsahu objektu zdanění zákonem, jímž se ukládá konkrétní daňová povinnost.“²⁹ Předmět daně lze rozdělit do několika skupin, mezi které můžeme zařadit například příjem (daň z příjmů), majetek (daň z nemovitosti) nebo spotřebu (spotřební daň). Podle předmětu daně můžeme také odvodit název daně.

Jestli předmět daní určuje to, co podléhat zdanění, tak **základ daně** přesně definuje, z čeho je daň stanovena. Jedná se o předmět daně, který stanovuje zákon vyjádřený v jednotkách. „Základ daně musí být vyjádřen v měřitelných jednotkách. A to buď ve fyzikálních jednotkách (například kus, m², t, hl apod.) nebo v hodnotovém vyjádření, tedy v korunách.“³⁰

Laicky řečeno je **sazba daně** hodnota (činitel), se kterou počítáme při stanovení konečné daně. Vančurová a kolektiv ve své publikaci hovoří o sazbě daně jako o algoritmu, naopak Sovová s Fialou mluví o měřítku sloužícím ke stanovení základní částky daně.³¹ Sazby daně lze dále dělit. Základním dělením můžeme sazbu daně rozlišit podle druhu předmětu daně nebo poplatníka

²⁶ Ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ Ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do 31. 12. 2010.

²⁸ Ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do 31. 12. 2010.

²⁹ SYROVÁTKOVÁ, Jaroslava. *Daňové zákony* [online]. Turbo.cdv.tul.cz [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5978&chapterid=6320>

³⁰ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

³¹ VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

SOVOVÁ, Olga a Zdeněk FIALA. *Základy finančního a daňového práva*. 2009. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-223-3.

a podle typu základu daně. Dalším dělením je možno rozlišovat sazbu daně jednotnou, diferencovanou, pevnou nebo relativní.³² U spotřebních daní se používá pevná sazba daně, kdy základ daně je vyjádřen v objemových jednotkách. Zvláštností je daň z tabákových výrobků, kdy sazbu daně dělíme ještě na procentní a pevnou část, zároveň ale počítáme i s minimální sazbou.

Splatnost daně jednoduše můžeme definovat jako lhůtu, kterou má daňový subjekt na to, aby svou daňovou povinnost uhradil na účet správce daně. Lze to přirovnat ke dni splatnosti splátky u bankovního úvěru. Splatnost daně je definována v paragrafovém znění u daně daně.

„**Zdaňovací období** je časový interval, za který se stanovuje základ a výše daně a daň se platí.“³³ Časové intervaly (období), za které vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit stanovují jednotlivé daňové zákony samostatně. U přímých daní to bývá obvykle 12 měsíců, tedy kalendářní rok. U nepřímých daní se za zdaňovací období bere kalendářní měsíc. Zde ale také existují výjimky, kdy u spotřebních daní se setkáme se zdaňovacím čtvrtletím a kalendářním rokem.

2.4 Daňový systém v ČR

Dále je vhodné popsat krátce existující tuzemský daňový systém. V tomto směru je možné pronést, že daně mohou být rozdělovány podle různých klasifikačních hledisek. V praxi nejtypičtějším a nejvíce využívaným přístupem je rozlišování mezi daněmi přímými a nepřímými. Přímé daně, jak název napovídá, zatěžují bezprostředně příjem plátce daně, kterému platba daně ubírá z důchodu.³⁴ Plátce daně je povinen podávat daňové přiznání podle jasně stanovených pravidel, kdy následně daňové orgány vyměřují příslušnou částku daně, kterou je třeba uhradit. Mezi přímé daně důchodového typu patří daň z příjmu fyzických osob, která se dotýká velké části občanů, druhou možností pak

³² VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

³³ SYROVÁTKOVÁ, Jaroslava. *Daňové zákony* [online]. Turbo.cdv.tul.cz [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5978&chapterid=6323>

³⁴ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4., aktualizované vydání. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-205-2, str. 20.

jsou přímé daně majetkového typu, příkladem může být daň z nemovitostí. Subjekt daně je přitom poplatníkem daně.³⁵

Na druhé straně stojí nepřímé daně, kdy není v případě poplatníka bezprostředně krácen jeho důchod, daň je v okamžiku platby patrná výhradně v navýšené ceně daného zboží. Subjekt je v tomto případě plátce. Mezi nepřímé daně zařazujeme DPH nebo spotřební daně. Nepřímé daně se přitom staly součástí daňového systému později než daně přímé, a to konkrétně od konce 20. let minulého století.³⁶

Nakonec je vhodné krátce zmínit, že by bylo možné klasifikovat daně také na základě objektu, na který jsou uloženy. V tomto případě je možné rozlišovat mezi daněmi důchodovými (příjmovými), majetkovými a spotřebními.

2.5 Daňová legislativa

Je vhodné vymezit také základní podobu platné právní úpravy daňové problematiky v ČR. Daňová legislativa přitom obecně představuje důležitou součást tuzemského právního řádu. Daňové právo by přitom pochopitelně mělo korespondovat s potřebami a požadavky moderní lidské společnosti, proto je třeba, aby také procházelo v čase určitými změnami a úpravami. Základem daňové legislativy je přitom již samotná ústavní rovina, a to zejména čl. 11 odst. 5 zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, kde je zakotven materiální základ povinnosti platit daně, a tedy také základ možnosti správců daně vybírat daně.

Pokud pak jde o zákony dotýkající se problematiky daní, pak lze konstatovat, že v současnosti daňové právo zahrnuje hmotné i procesní zákony, dále pak rovněž některé další zákony. Právní předpisy z oblasti hmotného práva se věnují zejména úpravě dílčích druhů daní a jejich problematiky. Právním předpisem procesním pak je daňový řád, který je možné v oblasti daní pokládat za ústřední právní předpis. Tento předpis stanovuje postupy, povinnosti a oprávnění správce

³⁵ MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5806-0, str. 25 a dále.

³⁶ HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016. ISBN 978-80-7380-639-2, str. 361.

daně i samotných daňových subjektů. Mezi důležité daňové právní předpisy patří zejména zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Daňové problematiky se dále dotýká také zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, ale stejně tak i zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Zmínit je však třeba také zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, který se zaměřuje na otázku trestných činů páchaných v oblasti hospodářské kriminality a daní. Mezi dalšími zákony pak stojí za zmínku rovněž zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců ČR, zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a v neposlední řadě rovněž zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů.³⁷ Nakonec je vhodné zmínit, že pramen daňového práva představují rovněž vyhlášky Ministerstva financí České republiky, opatření Ministerstva financí České republiky nebo také obecné vyhlášky.³⁸

2.6 Správa daní v ČR

V následující podkapitole bakalářské práce bude pozornost specificky zaměřena právě na problematiku správy daní v tuzemském prostředí. Pojem správy daní je možné si představit zejména jako takový postup, kterým má vést ke správnému zjištění a stanovení daně, společně se zajištěním její úhrady.³⁹ Kobík a Kohoutková pak k tomuto dodávají, že tyto úkoly jsou realizovány

³⁷ BONĚK, Václav. *Daňové pojmy*. Ostrava: Sagit. 2001. ISBN 80-720-8265-5.

³⁸ GRŮŇ, Ľubomír. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Linde. 2006. ISBN 80-720-1620-2.

³⁹ Ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

především v rámci daňového řízení, a to v rovině nalézací i platební. Velmi důležité v tomto směru také je, aby byly realizovány základní zásady správné správy daní. Autoři přitom dodržování samotného zákonného vymezení podmínek pro výkon daňové správy pokládají za takzvaný veřejný zájem.⁴⁰ Pokud jde o problematiku veřejného zájmu, pak je možné uvést, že veřejný zájem je takovým zájmem, který koresponduje s potřebami celé společnosti. Příkladem veřejného zájmu proto může obecně zájem společnosti na všeobecném blahobytu, ochraně osob a majetkových hodnot atd.⁴¹ Pokud jde o předmět daňové správy, pak tím jsou daně coby příjem nebo snížení příjmu veřejného rozpočtu.⁴² Typickým příkladem veřejného rozpočtu přitom může být státní rozpočet.

Jak již bylo výše uvedeno, v rámci správy daní musí být obligatorně dodržovány příslušné základní zásady, které správu daní v praktické rovině ovládají. Jedná se tedy o základní pravidla řízení, která sehrávají roli mimo jiné v rovině adekvátního výkladu díkce dalších daňových zákonů. Dané zásady se přitom vyznačují závazností pro správce daně. Prosazení jednotlivých ustanovení daňových zákonů proto musí korespondovat se základními zásadami správy daní.

V rámci platného daňového řádu se v současnosti věnuje základním zásadám správy daní Hlava II první části zákona.⁴³ V minulosti tyto zásady přitom upravoval již neplatný zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do 31. 12. 2010, kdy bylo posléze v souvislosti s přijímáním nového zákona smyslem, aby byly zachovány tradiční zásady provázející správu daní. Z hlediska významu zásad zde panuje určitá hierarchie, kdy kupříkladu zásada hospodárnosti nemůže spočívat před zásadou zákonnosti, která je určující zásadou v oblasti daňové správy. Kromě toho některé ze stanovených zásad zavazují obě zúčastněné strany.⁴⁴

⁴⁰ KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád s komentářem*. Olomouc: ANAG. 2010. ISBN 978-807263-616-7, str. 15.

⁴¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada. 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

⁴² Ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ Ustanovení § 5 až 9 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴ KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád s komentářem*. Olomouc: ANAG. 2010. ISBN 978-807263-616-7, str. 25.

2.6.1 Správce daně a jeho úkoly

Také je třeba věnovat pozornost postavení a úkolům správce daně. Mezi primární právní předpisy přitom v tomto případě kromě daňového řádu spadá také zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a také zákon č. 17/2012 o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Problematiky se však dotýkají také některé další předpisy.

V postavení správce daně se nachází příslušný správní/pověřený státní orgán. Proto mohou být správcem daně kupříkladu také obecní úřady (problematika místních poplatků). Civilním správcem daně je přitom v tuzemském prostředí Finanční správa ČR. Celní správa ČR pak je označována jako takzvaný bezpečnostní správce daně. Mezi úkoly správce daně přitom patří v souladu s platnou legislativou vedení daňových a jiných řízení podle daňového řádu, dále pak rovněž uskutečňování vyhledávací činnosti, rozhodnutí o tom, u kterých daňových subjektů bude provedena kontrola plnění stanovených povinností, vyzývání k tomu, aby byly plněny povinnosti podle daňového řádu, vykonávání samotné úhrady daní a také vedení příslušné evidence týkající se jednotlivých daňových subjektů a jejich stanovených daňových povinností.⁴⁵ Z uvedeného plyne, že úkoly správce daně jsou pojaty poměrně široce, proto je možné uvést, že správce daně vykonává komplexní agendu týkající se správy daní. Proto je jeho role a úkoly v této oblasti nenahraditelné.

V daňové problematice přitom vychází správce daně z příslušných ustanovení daňového řádu, na konkrétní podobu práv a povinností správce daně má vliv to, o jakou záležitost se v daném případě jedná.⁴⁶ Smyslem daňového řízení podle daňového řádu je zejména již zmíněné správné zjištění a stanovení odpovídající výše daně společně se zabezpečením její úhrady, což je v praktické rovině završeno okamžikem, kdy dochází skutečně ke splnění stanovené daňové povinnosti. V takovém případě pak je úkol správce daně splněn. Správce daně v rámci dílčích řízení vydává příslušná rozhodnutí.⁴⁷

⁴⁵ *Portal.pohoda.cz: Kdo je vlastně správce daně?* [online]. [cit. 21.12.2022]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/kdo-je-vlastne-spravce-dane/>

⁴⁶ Například vyměřovací řízení, úhrada daní, daňová kontrola atd.

⁴⁷ Ustanovení § 134 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Správce daně vykonává svou praktickou činnost na základě místní příslušnosti, a tedy v případě fyzických osob se jedná o převažující místo pobytu, v případě právnických osob je tímto její sídlo. Kromě toho správce daně může jít ve své činnosti za hranice územní působnosti v takovém případě, kdy se správa daní dotýká takového daňového subjektu, v jehož případě je k tomuto správce daní z místního hlediska příslušný. Na závěr tohoto exkurzu lze doplnit, že se může v záležitostech správy daní správce daně účastnit také občanského soudního řízení.⁴⁸

2.6.2 Problematika daňových úniků

Můžeme uvést, že v současnosti právě problematika daňových úniků obecně představuje jednu z typických forem stále rozšířenější hospodářské kriminality, a to vedle praní špinavých peněz, korupce, padělání peněz či bankovních podvodů.⁴⁹ Můžeme se domnívat, že právě daňová kriminalita představuje jednu z nejzávažnějších forem kriminality, jelikož jsou s ní spojeny velmi zásadní dopady v rovině národního hospodářství, kromě toho se vyznačuje v současnosti také narůstající sofistikovaností, které napomáhají stále pokročilejší technologické prostředky. Vliv mají kromě toho rovněž mezinárodní faktory, které nacházejí svůj odraz právě v daňové kriminalitě. Mezinárodní prvek je patrný v řadě trestných činů s dopadem na celé hospodářství. Příkladem může být trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti, u kterého není výjimkou, že zasahuje do několika rozličných států.⁵⁰

Finardi s Procházkou pak dále poukazují na nutnost rozlišování mezi daňovou úsporou, vyhnutí se dani a daňovým únikem. Pojem daňového úniku je přitom označováno takové protiprávní jednání daňového subjektu, které může být z hlediska svého charakteru úmyslné i neúmyslné. Daňový únik je však již za hranicí zákona a není možné na něj pohlížet optikou daňové úspory nebo

⁴⁸ *Portal.pohoda.cz: Kdo je vlastně správce daně?* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/kdo-je-vlastne-spravce-dane/>

⁴⁹ *Policie.cz: Co je organizovaný zločin* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

⁵⁰ ZAHRADNÍK, Petr. *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-472-4, str. 280

vyhnutí se dani.⁵¹ Někteří odborníci pak kromě toho rozlišují ještě mezi legálním a nelegálním daňovým únikem.⁵² Měření daňových úniků je přitom náročnou záležitostí, proto se obvykle jedná pouze o odhady. Široký například hovoří o dvou základních přístupech k měření daňových úniků, kam spadají přímé metody (dotazníkové šetření, daňový audit) a dále pak nepřímé metody postavené na měření objemu celé stínové ekonomiky.⁵³

Široký se dále domnívá, že velikost daňových úniků se bude v zásadě odvíjet od ekonomické a psychologické hranice zdanění. Ekonomická hranice zdanění je přitom dle názoru autora takovou hranicí, do které může být aplikováno zdanění, aniž by to mělo negativní dopady na skutečnou dosahovanou výkonnost v dané ekonomice. Na ekonomickou hranici zdanění kromě toho mají vliv mnohé další faktory (mimo jiné například míra nezaměstnanosti). Úroveň zdanění, které maximalizuje příjmy veřejných rozpočtů, přitom dle Širokého nejlépe graficky vystihuje takzvaná Lafferova křivka.⁵⁴

Ze statistik dále plyne, že tuzemský státní rozpočet ročně na daních přichází o miliardy Kč, a to zejména v souvislosti s daní z přidané hodnoty. Navzdory probíhající koordinaci aktivit evropských států panují nadále problémy v rovině takzvaných nehmotných aktiva, dále pak v oblasti převodní ceny, které souvisí s oceněním transakcí, zejména pak mezi firmami jedné skupiny. S daňovými úniky je možné se setkat primárně v sektoru služeb.⁵⁵ Na základě dostupných historických údajů bylo například zjištěno, že v České republice daňové úniky v roce 2008 dosáhly výše zhruba 71 miliard Kč, v roce 2015 to bylo již více než 120 miliard Kč.⁵⁶ Dále je možné se zaměřit na daňové podvody v případě DPH,

⁵¹ FINARDI, Savina a Michal PROCHÁZKA. Diskuse odhadů daňové mezery v České republice. *Český finanční a účetní časopis* [online]. 2016, roč. 2016, č. 4, str. 99-108 [cit. 20.12.2022]. ISSN 1802-2200. Dostupné z: <https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2016/04/06.pdf>

⁵² ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

⁵³ ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

⁵⁴ ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-315-0, str. 94

⁵⁵ *Mendelu.cz: Na daních přichází stát o miliardy, vědci se to snaží změnit* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://mendelu.cz/33584n-na-danich-prichazi-stat-o-miliardy-vedci-se-to-snazi-zmenit>

⁵⁶ STAVJAŇOVÁ, Jana. Odhady daňových úniků v České republice založené na analýze nezjištěné ekonomiky. *Politická ekonomie* [online]. 2018, roč. 66, č. 5, str. 569-587 [cit. 20.12.2022]. ISSN: 0032-3233. Dostupné z: <https://polek.vse.cz/pdfs/pol/2018/05/03.pdf>

kdy bylo zjištěno, že objem úniků v případě DPH stále roste, každoročně se jedná o daňové úniky dosahující výše zhruba 50 miliard Kč. V případě spotřebních daní pak dle odhadů přichází stát ročně na daňových únicích zhruba o 8 až 10 miliard Kč.⁵⁷

⁵⁷ *Ekonom.cz: Babiš se připravuje zastavit kolotoč za 50 miliard. EU mu zřejmě změnu výběru DPH povolí* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-65465140-andrej-babis-chce-zavest-reverse-charge-pro-vsechny-obchody-nad-250-tisic-zmena-vyrazne-zamicha-s-cash-flow-firem>

3 Správa daně z přidané hodnoty

V této třetí kapitole bude pozornost věnována dani z přidané hodnoty jako jedné z důležitých součástí tuzemského daňového systému. Nejprve tedy bude čtenář práce seznámen se základními principy daně z přidané hodnoty, jejím předmětem, sazbou a dalšími aspekty, které se k problematice daně z přidané hodnoty vztahují. Samostatná podkapitola práce bude zasvěcena výkonu správy daně z přidané hodnoty ze strany Celní správy ČR.

3.1 Vymezení daně z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) je jedním z velmi významných příjmů tuzemského státního rozpočtu. Dodavatel registrovaný jako plátce v případě této daně odvádí z určitého provedeného obchodu stanovenou část hodnoty. V případě odběratele pak je v určitých případech naopak možné vrácení zaplacené daně. DPH se obecně vyznačuje relativně jednoduchou vymahatelností a optikou plátců problematičtějším vyhnutím se placení této daně. DPH představuje nepřímou daň, kdy nelze jednoznačně stanovit daňového poplatníka, vymezit však je možné osobu plátce daně. K zavedení DPH v tuzemském prostředí došlo na počátku 1993, kdy tato daň nahradila původně existující daň z obratu.⁵⁸

Nutné je zmínit, že v případě DPH subjekt platí dodavatelům cenu, která již obsahuje tuto daň. Příjem státního rozpočtu proto tvoří rozdíl mezi obdrženou a zaplacenou daní.⁵⁹ Předmětem daně je podle zákona o dani z přidané hodnoty dodání hmotných produktů nebo případně poskytnutí určité služby za úplatu FO nebo PO, která je povinna k této dani, kdy místo plnění představuje tuzemské území. Předmětem daně je dále také pořízení zboží z jiného členského státu EU za úplatu uskutečněné v ČR osobou povinnou k dani a také pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou, která není

⁵⁸ ŽÁK, Milan. *Hospodářská politika*. Vysoká škola ekonomie a managementu, 2020. ISBN 9788088330264, str. 23.

⁵⁹ Možné je za určitých okolností také vrácení daně.

osobou povinnou k dani. Dále je předmětem této daně také dovoz zboží, jehož místo plnění opět i v tomto případě představuje ČR.⁶⁰

V rámci DPH stanovuje zákonodárce základní sazbu daně a také dvě snížené sazby daně v případě určitých produktů a služeb. Základní sazba daně v současnosti dosahuje 21 %, do první snížené sazby ve výši 15 % jsou zařazeny např. stravovací a cateringové služby, ubytovací služby, vybrané potraviny, hromadná doprava. V této oblasti v poměrně nedávné době proběhly určité úpravy.⁶¹ Druhá snížená sazba DPH je ve výši 10 %, platí v ČR od roku 2015, dotýká se například léků nebo také dětské výživy.⁶²

Za plátce DPH je možné označit každý subjekt, který se k tomuto zaregistroval. Povinnost registrovat se je stanovena pro všechny subjekty s dosaženým obratem přesahujícím během uplynulého jednoho kalendářního roku částku 1 000 000 Kč. Výjimkou je v tomto směru subjekt uskutečňující plnění osvobozená od daně bez nároku na daňový odpočet.⁶³ Je třeba se zaregistrovat ve lhůtě 15 dnů po skončení termínu, kdy byl subjektem překročen stanovený limit, v opačném případě mu bude vyměřena příslušná sankce. Od roku 2010 se okruh subjektů spadajících mezi plátce DPH rozšířil, jelikož bylo stanoveno, že se plátcem DPH stává také každý český podnikatel, který poskytne nebo přijme službu od subjektu registrovaného k DPH v jiné zemi EU. V úvahu přichází dále také dobrovolná registrace jako plátce daně, a to například v situaci, kdy jsou zákazníci daného podnikatele plátcí DPH, dále pak tehdy, kdy u podnikatele výdaje převažují nad příjmy nebo i v situaci, kdy podnikatel nakupuje ve třetích zemích.⁶⁴ V naší zemi navíc existuje státem vedený Registr plátců DPH, který je tedy v tomto směru důležitým informačním zdrojem.⁶⁵

⁶⁰ Ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ Příloha č. 2 k zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² Přílohy č. 2, 2a a 3 k zákonu č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

⁶³ Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ *Superfaktura.cz: Kdo, kdy a proč platí DPH?* [online]. [cit. 22.12.2022]. Dostupné z: <https://www.superfaktura.cz/blog/kdo-kdy-a-proc-plati-dph/>

⁶⁵ GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. *DPH 2013: výklad s příklady*. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 9788024784533, str. 285.

3.2 Správa daně z přidané hodnoty ze strany Celní správy ČR

Dále je nutné představit také principy správy DPH ze strany Celní správy ČR. V tomto směru přitom došlo k významným změnám v souvislosti se vstupem naší země do EU. V minulosti představovalo DPH v případě dovozu zboží součást celního dluhu, postavení správce této daně proto bylo přiznáno výlučně celnímu úřadu. Nicméně v současnosti (od vstupu ČR do EU) je třeba rozlišovat mezi DPH při dovozu zboží, kdy se plátcem daně stává dovozce, správce představuje daný finanční úřad, pokud dovozce není registrovaným plátcem DPH, je příslušným správcem daně celní úřad. Běžně platí, že správa DPH je svěřena do kompetence finančním úřadům. V případě, že zboží je dováženo neregistrovaným plátcem daně, je správa cla a DPH svěřena danému celnímu úřadu.

Celní správa ČR dříve vybírala DPH u zásilek ze třetích zemí, jejichž hodnota byla vyšší než 22 €. Pokud zboží tuto hodnotu nepřevyšovalo, bylo od DPH osvobozeno. Novelou zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, bylo k 1. 10. 2021 osvobození dováženého zboží v hodnotě do 22 € zrušeno. Nově tak se DPH platí u veškerého dováženého zboží. To však neplatí, pokud prodejce zahraničního e-shopu nabízené zboží přepravil do skladu ležícího na území EU, bylo DPH již zapláceno. Dvozce jej musel uhradit při propuštění zboží na evropský trh. Výjimku mají dary mezi soukromými osobami, které nepřesáhnou hodnotu 45 €. Nutnost podat celní prohlášení u těchto zásilek však vzniká, podobně jako u zásilek v hodnotě do 150 €. DPH ani clo však vyměřeno nebude z důvodu osvobození darů od uvedených poplatků. Dovážené zboží přesahující hodnotu 150 € bude následně ještě zatíženo clem.⁶⁶

Celní úřad při dovozu zboží přijme celní prohlášení od osoby, která zboží ze třetích zemí dováží. Pokud se nejedná o plátce daně, jemuž je clo a DPH vyměřeno a až po jeho úhradě je zboží propuštěno do navrhovaného celního

⁶⁶ *Celnicka.cz: Kdy a komu platit* [online]. [cit. 22.12.2022]. Dostupné z: <https://celnicka.cz/kdy-a-komu-platit?fbclid=IwAR2XbN419xbiYGg7BkJWVbLdnPCfwTpVSnlB2Fg9FGn9wt5s-KhaCYnTUw>

režimu. Plátcí DPH si daň za dovoz odvede následně ve svém řádném daňovém přiznání za dané zdaňovací období.⁶⁷

⁶⁷ *Celnicka.cz: Kdy a komu platit* [online]. [cit. 22.12.2022]. Dostupné z: <https://celnicka.cz/kdy-a-komu-platit?fbclid=IwAR2XbN419xbiYGg7BkJWVbLdnPCfwTpVSnlB2Fg9FGn9wt5s-KhaCYnTUw>

4 Správa spotřebních daní

V této kapitole bakalářské práce bude proveden exkurz do problematiky správy daní spotřebních, kdy v tuzemském prostředí v současnosti existuje hned několik druhů těchto daní. Opět tedy budou nejprve představeny základní principy a účel spotřebních daní v tuzemské ekonomice, dále pak budou vymezeny jednotlivé druhy spotřebních daní a nakonec bude opět představena správa spotřebních daní ze strany Celní správy ČR.

4.1 Vymezení spotřebních daní

Nejprve je třeba specifikovat samotné základní principy fungování spotřebních daní a jejich účel v ekonomice. Spotřební daně fungují v tuzemském prostředí od roku 1993. Právní úprava byla na počátku provedena prostřednictvím zákona č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění platném do 31. 12. 2003, který prošel za dobu platnosti četnými novelizacemi, jejichž hlavním smyslem bylo to, aby se platná právní úprava co nejvíce přiblížila právní úpravě spotřebních daní v rovině EU. Následně byl pak v rámci snahy českých zákonodárců přijat zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, který platí do současnosti.⁶⁸ Tento zákon představuje komplexní právní úpravu problematiky spotřebních daní, kdy stanovuje ve všech případech předmět jednotlivých daní. Zároveň stanovuje toho, kdo jí platí. Dále vymezuje jejich základ, sazby a upravuje problematiku povinností plátce daně a mezi dalším také možnosti týkající se osvobození od daně.

Pokud jde o důvody zavedení spotřebních daní do daňového systému, pak mezi ty je možné zařadit stejně jako v případě daní ekologických zejména realizaci již popsané fiskální funkce daní. Druhým důvodem pak je dále rovněž úsilí o nepřímou regulaci spotřeby těchto produktů s ohledem na zdravotní rovinu (dotýká se například daně z lihu nebo daně z tabákových výrobků) nebo také z důvodu ochrany životního prostředí (např. daň z minerálních olejů). Spotřební daně se řadí mezi daně nepřímé, kdy jejich zavedení cílí na koncového

⁶⁸ *Celnisprava.cz: Spotřební daně a jejich správa* [online]. [cit. 5.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>

spotřebitele. Jednotlivé spotřební daně jsou od plátce vybírány jednorázově a jejich sazba je ve formě pevné částky stanovené na jednotku množství daného produktu.⁶⁹

Jak již bylo nastíněno, tak předmět spotřební daně zatěžuje v praktické rovině určité vybrané produkty. Mezi spotřební daně se proto řadí v současné právní úpravě podle zákona o spotřebních daních zařadit daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů, daň ze surového tabáku a daň z tabákových výrobků.⁷⁰

4.2 Klasifikace spotřebních daní

Jak bylo výše uvedeno, existuje několik dílčích druhů spotřebních daní stanovených zákonem o spotřebních daních. V následujících podkapitolách bakalářské práce budou jednotlivé konkrétní daně blíže představeny.

4.2.1 Daň z tabáku a tabákových výrobků

Nejprve je třeba se pozastavit u otázky daně ze surového tabáku, která byla do tuzemského zákona zavedena v roce 2015. Z uvedeného pak plyne, že se jedná o relativně nový druh spotřební daně. Vzhledem k faktu, že surový tabák není pokládán za vybraný výrobek, nelze v takovém aplikovat příslušná ustanovení zákona o spotřebních daních, která se na ně vztahují. Daň ze surového tabáku je proto řídit speciální zákonnou úpravou. Surový tabák se musí až na výjimky využívat pouze k výrobě tabákových výrobků. Povinnost registrace k dani ze surového tabáku je nutné učinit ve lhůtě 7 dnů ode okamžiku, kdy plátcí daně vzniká příslušná daňová povinnost. Daňové přiznání je v případě této daně podáváno ve lhůtě do 25. dne po skončení zdaňovacího

⁶⁹ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. BECK, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7, str. 183.

⁷⁰ Ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

období, ve stejné lhůtě je daň zároveň splatná.⁷¹ Sazba daně odpovídá stanovené sazbě spotřební daně z tabáku ke kouření.⁷²

Povinnost registrace k dani se aktuálně vztahuje také na osoby skladující surový tabák pro jiný účel, než kterým je výroba tabákových výrobků. Stanovená kauce pro osoby, které nejsou plátcí daně z tabákových výrobků, dosahuje výše celkem 20 milionů Kč. Skládána je na zvláštní účet celního úřadu nebo případně je možné tuto kauci uhradit prostřednictvím bankovní záruky. Možnost snížení kauce na polovinu původní výše, je možné pouze v případě splnění stanovených podmínek až po 3 letech trvání registrace osoby skladující surový tabák. Splnit je třeba rovněž příslušnou oznamovací povinnost vůči místně příslušnému správci daně.⁷³

Jako další zmíním rovněž daň z tabákových výrobků. Za tabákové výrobky jsou pokládány cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření. Poslední uvedená skupina se ještě dále rozděluje na tabák řezaný, tabákový odpad a tabák ke kouření. Jednotlivé aktuálně platné sazby daně u tabákových výrobků jsou zákonodárcem stanoveny v případě doutníků a cigarillos ve výši 2,29 Kč/kus, tabák ke kouření má podle platného zákona sazbu 3 000 Kč/kg a v případě cigaret je stanovena procentní část ve výši 30 % a pevná částka ve výši 1,97 Kč/kus, nejméně se však jedná celkem o 3,52 Kč/kus.⁷⁴

Je možné doplnit, že výše daně u cigaret se vypočítá jako součet součinu procentní části sazby daně a ceny pro konečného spotřebitele těchto cigaret dělený stem a dále pak součinu pevné části sazby daně a počtu kusů. Základ daně pro procentní část daně u cigaret představuje cena pro konečného spotřebitele. V případě daně pro pevnou část daně u cigaret pak základ odpovídá počtu cigaret v kusech.⁷⁵ Výše daně u doutníků, cigarillos a tabáku ke kouření se vypočítá jako součin základu daně a pevné sazby daně, přičemž pro výpočet daně z tabáku

⁷¹ Ustanovení § 135 odst. 3 a § 136 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁷² *Celnisprava.cz: Informace k nakládání se surovým tabákem* [online]. [cit. 5.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/surovy-tabak/Stranky/default.aspx>

⁷³ *Celnisprava.cz: Informace k nakládání se surovým tabákem* [online]. [cit. 5.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/surovy-tabak/Stranky/default.aspx>

⁷⁴ Ustanovení § 104 odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁵ *Celnisprava.cz: Tabákové výrobky* [online]. [cit. 5.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/tabak/Stranky/default.aspx>

ke kouření je rozhodující hmotnost tabáku ke kouření v okamžiku vzniku povinnosti daň priznat a zaplatit. Základem daně u doutníků a cigarillos je množství vyjádřené v kusech a u tabáku ke kouření množství vyjádřené v kilogramech.

Jako poslední byla s účinností od 1. 4. 2019 zavedena spotřební daň ze zahřívavých tabákových výrobků. Na rozdíl od surového tabáku se na zahřívavé tabákové výrobky se pohlíží jako na vybraný výrobek a proto se na něj vztahují ustanovení zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Daňové přiznání je plátce daně povinen podat nejpozději do 25. dne po skončení zdaňovacího období, přičemž zdaňovacím obdobím se považuje kalendářní měsíc. Splatnost daně je stanovena do 40. dne od skončení zdaňovacího období dle ustanovení § 18 odst. 5 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Sazba daně je stanovena na výši 3 Kč/g.⁷⁶

4.2.2 Daň z lihu

Další v rámci spotřebních daní je daň z lihu. Předmětem této daně je líh etanol včetně neodděleného lihu vzniklého kvašením, který je obsažen v libovolných výrobcích⁷⁷, pokud celkový obsah lihu přesahuje celkem 1,2 % objemových etanolu. Dani tedy za stanovených podmínek s ohledem na uvedené znění podléhá etanol v libovolné směsi (vyjma piva a vína). Základem daně je v případě daně z lihu množství čistého lihu, které je vyjádřené v hl. Sazba daně je vztažena k uvedené jednotce. Na základě zákona č. 61/1997 Sb., o lihu, ve znění pozdějších předpisů, jsou stanoveny zásady výroby a oběhu lihu, což nadále upřesňují prováděcí předpisy. Lihoviny jsou zákonem pokládány za potravinu, proto jejich jakost stanovuje zákon o potravinách.⁷⁸

Základ daně z lihu tedy odpovídá množství lihu vyjádřené v hl etanolu při teplotě 20 °C, zaokrouhlení v tomto případě probíhá na celkem dvě desetinná místa.

⁷⁶ Ustanovení § 130 až 130g zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁷ Pokud se nejedná o výrobky pod kódy nomenklatury 2203, 2204, 2205 a 2206.

⁷⁸ *Celnisprava.cz: Daň z lihu, pěstitelské pálení a povinné značení lihu* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/lih/Stranky/default.aspx>

Základní sazba daně z lihu v současnosti činí 32 250 Kč/hl etanolu v případě takového lihu, který je obsažen konkrétně ve výrobcích uvedených pod kódy 2207 a 2208. Uvedené se však současně nevztahuje na ovocné destiláty z pěstitelského pálení do 30 l etanolu v případě jednoho pěstitele za rok, kdy platí sazba ve výši 16 200 Kč/hl etanolu.⁷⁹ V rámci zákona o spotřebních daních pak jsou dále specifikovány případy, kdy dochází k osvobození od placení této daně.⁸⁰

Je třeba se zaměřit rovněž na povinné značení lihu, které specifikuje zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů. Každá lihovina s obsahem alkoholu vyšším jak 15 % musí být označena kontrolními páskami, kdy při otevření daného spotřebitelského balení je tato páska znehodnocena. Značení podléhají spotřebitelská balení od 0,06 l. Spotřebitelská balení může kontrolními páskami označovat pouze osoba, která je u správce daně registrována jako osoba povinná značit líh. Registr těchto osob je uveden na webových stránkách celní správy. Registrační řízení upravuje § 16 až § 28 zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů, jako jsou podmínky registrace, výše kauce, způsob změny nebo zániku registrace. Dále zákon upravuje nakládání s kontrolními páskami, kdy stanovuje způsob vedení evidence, zajištění jejich ochrany, provedení inventury nebo objednávku a vrácení kontrolních pásek.⁸¹

4.2.3 Daň z piva

Spotřební daní je rovněž daň z piva. Ta se vztahuje v praktické rovině na takový výrobek, který je uveden pod kódem nomenklatury 2203 a obsahuje současně více než 0,5 % alkoholu. Současně jsou touto daní zdaněny rovněž směsi tohoto výrobku s nealkoholickými nápoji zařazenými pod příslušným kódem s více než 0,5 % objemu alkoholu. Základem této daně je přitom množství piva v hl, kdy zákonodárce stanovuje základní sazbu daně a sníženou sazby daně pro malé

⁷⁹ Ustanovení § 70 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁰ Ustanovení § 71 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁸¹ Ustanovení § 16 až § 40 zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů.

nezávislé pivovary zařazené do několika skupin v závislosti na roční produkci piva. Aby mohl být pivovar klasifikován jako malý nezávislý pivovar, nesmí jeho roční výroba piva nepřesáhnout množství 200 tisíc hl a současně se nesmí jednat o pivovar právně a hospodářsky závislý na jiném pivovaru. Prostory tohoto pivovaru nesmí být žádným způsobem propojeny s prostorami jiného pivovaru.⁸² Pakliže by tyto podmínky splněny nebyly, pak se samozřejmě nebude v daném případě jednat o malý nezávislý pivovar a nebude možné využívat snížené sazby daně z piva.

V rámci stanovení konkrétní výše daně je vycházeno z množství piva v hl, základní sazba daně je ve výši 32,00 Kč/hl za každé celé hmotnostní % extraktu původní mladiny. Zákonem stanovená snížená sazba daně se pohybuje v rozmezí 16,00 Kč/hl až 28,80 Kč/hl na základě konkrétního roční výroby piva daného pivovaru (rozmezí až do 200 000 hl).⁸³ Za určitých okolností přichází v úvahu rovněž osvobození od placení daně z piva, kdy je opětovně nutné splnit příslušné stanovené zákonné požadavky.⁸⁴

4.2.4 Daň z vína a meziproduktů

V rámci spotřebních daní je zavedena rovněž daň z vína a meziproduktů. Tou jsou zatížena vína, fermentované nápoje a meziprodukty uvedené pod příslušnými kódy nomenklatury. Aby se mohlo jednat o zmíněné produkty, je objem alkoholu stanoven v rozmezí 1,2 % až 22 % objemu alkoholu. Základem spotřební daně z vína a meziproduktů je opětovně množství v hl. Sazba spotřební daně v tomto případě dosahuje v případě šumivých vín a meziproduktů částky 2 340 Kč/hl, naproti tomu pro tichá vína zákonodárce stanovuje sazbu ve výši 0 Kč/hl.⁸⁵ Případy osvobození od placení daně z vína a meziproduktů rovněž stanovuje zákon o spotřebních daních.⁸⁶

⁸² *Celnisprava.cz: Daň z piva a daň z vína a meziproduktů* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/ostatni/Stranky/default.aspx>

⁸³ Ustanovení § 85 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ Ustanovení § 86 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁵ Ustanovení § 96 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ Ustanovení § 97 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o spotřebních daních společně s tím definuje také osobu malého výrobce vína, kterým je taková FO nebo PO, která vyrábí výhradně tiché víno, kdy průměrná roční výroba je maximálně 1 000 hl a toto víno není vyráběno v podniku na výrobu vybraných výrobků.⁸⁷

4.2.5 Daň z minerálních olejů

Poslední spotřební daní pak je daň z minerálních olejů, která je podle názoru Bakeše důležitým zdrojem příjmů státního rozpočtu.⁸⁸ Předmětem této daně jsou podle zákonodárce stanovené motorové benzíny, střední oleje a těžké plynové oleje, těžké topné oleje, odpadní oleje, zkapalněné ropné plyny, případně pak směsi těchto výrobků.⁸⁹

Základem tohoto druhu spotřební daně pak je množství vyjádřené v 1 000 litrech při teplotě dosahující výše 15 °C. V případě těžkých topných olejů a také v případě zkapalněných ropných plynů pak je v rámci stanovení daně využívána měrná jednotka v podobě počtu tun čisté hmotnosti. Daň je přitom vypočítávána na základě množství minerálních olejů v okamžiku, kdy vzniká povinnost k přiznání a úhradě daně celnímu úřadu, následuje zaokrouhlení výsledné daně na dvě desetinná místa.⁹⁰

Sazba daně je stanovena jako pevná a její konkrétní výše je velmi variabilní na základě konkrétního druhu minerálního oleje. Sazba daně se určuje v Kč na 1 000 litrů minerálního oleje, případně pak je sazba stanovena v Kč na jednu tunu.⁹¹ Z hlediska osvobození v případě daně z minerálních olejů se nabízí poměrně mnoho možností, proto je třeba vycházet opětovně z dikce zákona o spotřebních daních.⁹²

⁸⁷ Ustanovení § 100a zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸ BAKEŠ, Miroslav a kol. *Finanční právo*. 6. aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7, str. 184.

⁸⁹ Ustanovení § 45 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁰ Ustanovení § 47 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹ Ustanovení § 48 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

⁹² Ustanovení § 49 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

4.3 Správa spotřebních daní ze strany Celní správy ČR

Na tomto místě je opět třeba se věnovat podobě správy spotřebních daní ze strany Celní správy ČR. Pokud jde o správu oblasti spotřebních daní, pak je třeba podotknout, že právě Celní správa ČR je od roku 2004 výhradním správcem spotřebních daní. Vzhledem k tomu, že je rozlišováno vícero druhů spotřebních daní, je nutné se ke každému zaregistrovat odděleně, což je prováděno u celního úřadu. Zdaňovací období odpovídá jednomu kalendářnímu měsíci. Setkat se lze ale i se zdaňovacím čtvrtletím a zdaňovacím kalendářním rokem v případě vrácení spotřební daně podle § 57 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Daňová přiznání pro jednotlivé spotřební daně se podávají odděleně. Lhůta pro jeho podání je stejně jako v případě DPH stanoveno do 25. dne po skončení předešlého zdaňovacího období.

Stejná praxe se aplikovala i u vrácení spotřební daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro výrobu tepla. Zde zákonodárce do ustanovení § 56 odst. 10 zákona o spotřebních daních zanesl, že „nárok na vrácení daně lze uplatnit v daňovém přiznání poprvé do 25. dne měsíce následujícího po měsíci, ve kterém nárok na vrácení daně vznikl, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy mohl být nárok uplatněn poprvé.“⁹³ V praxi to znamená, že lhůta pro přiznání nároku začala běžet až 26. den po skončení zdaňovacího období a skončila 26. den 6. měsíce po skončení tohoto období. Ve spojitosti s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2021 pod č. j. 1 Afs 289/2019-41, přikročila Celní správa ČR počínaje 1. 9. 2021 k novému způsobu posuzování běhu lhůt. Nově lhůta začíná běžet už 2. den po skončení zdaňovacího období, jelikož dle výkladu Nejvyššího správního soudu možnost uplatnění nároku na vrácení daně vzniká již 1. den měsíce následujícího po zdaňovacím období, ve kterém nárok vznikl.⁹⁴

⁹³ Ustanovení § 56 odst. 10 zákona o spotřebních daních.

⁹⁴ *Celnisprava.cz: Změna výkladu při posuzování lhůty pro uplatnění nároku na vrácení daně v návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu* [online]. [cit. 6.1.2023] Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/aktuality/Stranky/Zm%C4%9Bnav%C3%BDkladu-p%C5%99i-posuzov%C3%A1n%C3%AD-lh%C5%AFty-pro-uplatn%C4%9Bn%C3%AD-n%C3%A1roku-na-vr%C3%A1cen%C3%AD-dan%C4%9B-v-n%C3%A1vaznosti-na-rozsudek-Nejvy%C5%A1%C5%A1%C3%ADho-spr%C3%A1vn%C3%ADho-soudu.aspx>

Nejvyšší správní soud to ve svém rozsudku zdůvodňuje tak, že „daňové přiznání lze podle § 56 odst. 10 ve spojení s § 18 odst. 1 zákona o spotřebních daních poprvé podat již první den měsíce následujícího po vzniku nároku, nikoli 25. den po jeho vzniku. Tomu napovídá předložka „do“ 25. dne, kterou zákonodárce užil v § 56 odst. 10 uvedeného zákona i text § 18 odst. 1 tohoto zákona, z něž plyne, že v zásadě se daňové přiznání dle zákona o spotřebních daních podává v období mezi 1. a 25. dnem měsíce následujícího po skončení zdaňovacího období.“⁹⁵

Subjekt pak následně ve lhůtě do 40 dnů po jeho skončení musí vyměřenou daň zaplatit celnímu úřadu. Výjimku má spotřební daň z lihu, která je splatná ve lhůtě 55 dnů po skončení zdaňovacího období. V případě importu je přitom důležité písemné celní prohlášení, které je využíváno pro účely výpočtu výše daně. Daňová povinnost vzniká společně se vznikem celního dluhu a do 10 dnů od vyměření výše daně je nezbytné, aby plátce daně stanovenou daň uhradil, aby nebyl sankcionován z důvodu nesplnění stanovených povinností.⁹⁶ Kárník pak zmiňuje v souvislosti se správou spotřebních daní také roli Celně technických laboratoří.⁹⁷ Zákon o spotřebních daních pro vybrané výrobky stanovuje režimy volný daňový oběh, podmíněné osvobození od daně nebo osvobození od daně, kdy úkolem celní správy je provádění příslušného dohledu.⁹⁸

V případě, že je propuštěno zboží do volného oběhu, jsou důležitým dokladem daňové doklady, doklady týkající se prodeje nebo doklady o dopravě vybraných výrobků do volného daňového oběhu s příslušnými náležitostmi.⁹⁹ V případě režimu zvláštního povolení dotýkajícího se přijímání a užívání vybraných produktů osvobozených od daně pak je nezbytné disponovat povolením, které vydává Celní správa ČR jako správce spotřební daně.¹⁰⁰ Důležitým předpokladem je v tomto ohledu absence daňových a celních

⁹⁵ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2021 pod č. j. 1 Afs 289/2019-41* [online]. [cit. 6.1.2023.]. Dostupný z: <https://sbirka.nssoud.cz/cz/spotrebni-dan-z-mineralnich-oleju-mnozstvi-skutecne-spotrebovaneho-mineralniho-oleje-pro-vyrobu-tepla.p4215.html?q=>

⁹⁶ BAKEŠ, Miroslav a kol. *Finanční právo*. 6. aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7, str. 189.

⁹⁷ KÁRNÍK, Miroslav. *Clo a celní politika od A do Z*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-779-9, str. 189.

⁹⁸ Blíže ustanovení § 3 písm. f) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁹ Ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ Ustanovení § 13 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

nedoplatků, případně pak některé další podmínky, které jsou za účelem vydání tohoto povolení nezbytné. Lhůta pro vydání rozhodnutí pak obvykle činí 60 kalendářních dnů. Zvláštní povolení je vydáváno na dobu určitou a změny musí být vždy oznamovány správci daně.

Mezi důležité úkoly správce daně je také možné zařadit rozhodování ohledně případného osvobození od stanovené daně, dále pak také rozhodování ohledně povolení ručit a ohledně osoby ručitele podle zákona o spotřebních daních. Celní správa ČR jako správce daně je pověřena rovněž rozhodováním z hlediska zajištění daně, propuštění zboží do určitého celního režimu a dále se mezi dalším věnuje rovněž prověřování evidence daňových dokladů a pravdivosti údajů.

Český právní systém dává celním orgánům celou řadu kompetencí a oprávnění. Jakožto výhradní správce spotřebních daní dohlíží na řádné zdanění vybraných výrobků, dodržování stanovených podmínek jím vydaných povolení nebo dohlíží na přepravu zboží z jiných členských států EU, které jsou zatíženy spotřební daní, ale při jejich dopravě jsou od ní dočasně osvobozeny. Celní úřady kromě toho rovněž odebírají v rámci své kontrolní činnosti vzorky vybraných výrobků za účelem jejich zkoumání, kdy se zjišťuje jejich sazební zařazení.

Další důležitou kompetencí Celní správy ČR je správa tabákových nálepek a kontrolních pásek ke značení lihu. Tabákovými nálepkami jsou značeny všechny tabákové výrobky uvolněné do volného daňového oběhu. Výjimka je stanovena pouze pro výrobky dopravované v režimu podmíněného osvobození od daně s následným umístěním v daňovém skladu.¹⁰¹ Ve většině případů přitom objednávka této tabákové nálepky plní funkci daňového přiznání, proto již nadále v takovém případě není daňové přiznání jako takové podáváno. Toto však neplatí u kontrolních pásek ke značení lihu, kdy použití lihové kontrolní pásky neznamena uhrazení spotřební daně. Ta se musí řádně přiznat prostřednictvím daňového přiznání a po skončení zdaňovacího období také zaplatit podle daného množství, které bylo v uplynulém zdaňovacím období uvolněno do volného daňového oběhu.

Pracovníci daňových oddělení jednotlivých celních úřadů provádí dle potřeby místní šetření v souladu s ustanovením § 80 až § 84 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Při místním šetření provádí kontrolu

¹⁰¹ Ustanovení § 114 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

dodržování podmínek vydaných povolení, kontroly zdanění vybraných výrobků nebo množství vyrobených vybraných výrobků. Při těchto místních šetřeních má správce daně oprávnění „v době přiměřené předmětu místního šetření, zejména v době provozu, právo na přístup na pozemky, do každé provozní budovy, místnosti a místa, včetně dopravních prostředků a přepravních obalů, k účetním záznamům nebo jiným informacím, a to i na technických nosičích dat, v rozsahu nezbytně nutném pro dosažení cíle správy daní.“¹⁰² Veškeré skutečnosti zjištěné při místním šetření jsou zaneseny do protokolu o místním šetření, který musí obsahovat náležitosti stanovené v § 60 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Do protokolu se zanáší i rozhodnutí, která byla při jednání přijata. Po skončení místního šetření předá správce daně stejnopis protokolu daňovému subjektu.¹⁰³

Dále se při správě spotřební daně z minerálních olejů setkáme s pojmem DISTRIBUTOR POHONNÝCH HMOT. „Distributorem pohonných hmot je osoba, která prodává nebo je oprávněna (tj. je držitelem příslušného oprávnění – koncese) prodávat pohonné hmoty na území České republiky s výjimkou prodeje pohonných hmot z čerpací stanice zákazníkovi či prodeje stlačeného zemního plynu (CNG), pokud je jeho prodejce držitelem platné licence na obchod s plynem.“¹⁰⁴

Zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o znění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PHM“), nabyt účinnosti dne 1. 9. 2006. Společnostem nebo podnikatelům, kteří chtěli podnikat ve sféře obchodování s pohonnými hmotami tehdy stačilo se pouze registrovat u celního úřadu. Jelikož ale Česká republika přicházela kvůli únikům na daních u pohonných hmot o 5 až 8 miliard korun ročně¹⁰⁵, rozhodli se zákonodárci v zákoně č. 234/2013 Sb., který novelizoval zákon o PHM s účinností od 1. 10. 2013, zavedou povinnost složit kauci ve výši

¹⁰² Ustanovení § 81 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰³ Ustanovení § 60 až § 63 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁴ Mpo.cz: *Nová pravidla pro distributory podle zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách – nejčastější otázky a odpovědi* [online]. [cit. 6.1.2023] Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument143578.html>

¹⁰⁵ Mpo.cz: *Ministerstva průmyslu a financí představila opatření proti daňovým únikům na trhu s pohonnými hmotami* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/ministerstva-prumyslu-a-financi-predstavila-opatreni-proti-danovym-unikum-na-trhu-s-pohonnymi-hmotami--108003/>

20 000 000 Kč. Kauci bylo možné poskytnout „složením částky na zvláštní účet celního úřadu s tím, že kauce musí být na tomto účtu po celou dobu registrace distributora pohonných hmot, nebo bankovní zárukou.“¹⁰⁶ Současně byla zavedena povinnost, že obchodníci s pohonnými hmotami mohli nakupovat pouze od registrovaných distributorů. Na webovém portálu Celní správy ČR byl pro veřejnost zpřístupněn registr distributorů PHM, kde si prodejci mohli ověřit platnost jejich registrace.

Správce daně poté v pravidelných intervalech provádí kontrolu podmínek registrace distributora, jelikož všech 5 podmínek uvedených v ustanovení § 6g odst. 1 zákona o PHM, musí distributor splňovat po celou dobu registrace. Při zjištění, že distributor některou z podmínek nesplňuje, je zahájeno správní řízení o zrušení registrace distributora PHM. Na Daňovém oddělení, kde autor práce vykonával svou praxi byla od zavedení kaucí odejmuta 1 registrace distributora PHM, jelikož daňový subjekt nesplňoval podmínku bezdlužnosti.

Samozřejmě zavedení kauce pro distributory PHM nezůstalo bez odezvy a Ústavní soud na návrh osmnácti senátorů ve svém nálezu pod sp. zn. Pl. ÚS 44/13 ze dne 13. 5. 2014¹⁰⁷ rozhodl o zrušení povinné kauce ve výši 20 milionů Kč, a to od 30. 6. 2015. Zákonomárci tak museli přijít s novým řešením, jak v dané věci postupovat. Do novely zákona o PHM s účinností od 1. 7. 2015 byly proto nově vloženy § 6ia až § 6ig, které stanovují podmínky žádosti o snížení kauce na výši 10 milionů Kč.

¹⁰⁶ Ustanovení § 6i odst. 2 písm. a) a b) zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách.

¹⁰⁷ *Nález Ústavního soudu ze dne 13. 5. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 44/13. NALUS* [online]. Ústavní soud, © 2006 [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: [http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/Pl. US 44 13 v cetne_odlisneho_stanoviska.pdf](http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/Pl._US_44_13_v_cetne_odlisneho_stanoviska.pdf)

5 Správa ekologických daní

V poslední části bakalářské práce se autor zaměří na problematiku ekologických daní. Po vymezení základních principů existence ekologických daní v tuzemském daňovém systému bude opětovně uvedeno základní rozdělení ekologických daní a poté také hlavní principy ovládající správu ekologických daní ze strany Celní správy ČR.

5.1 Vymezení ekologických daní

Účel, pro které byly do daňového systému zavedeny daně ekologické, je do určité míry podobný, jako je tomu v případě daní spotřebních. Ekologické daně představují takové nástroje, jejichž hlavním účelem je úhrada škod způsobených životnímu prostředí lidskou činností. Ve spojení s členstvím ČR v EU proto naše země zavedla v roce 2008 ekologické daně, kam spadá konkrétně daň z elektřiny, daň z pevných paliv a daň ze zemního plynu a některých dalších plynů. Byl přijat zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, v jehož rámci se problematice ekologických daní věnuje část 45., 46. a 47. Jednotlivé části jsou zpracovány obdobným způsobem a principy zdanění jsou totožné. Přijetí výše zmíněného zákona je přitom ve skutečnosti výrazem plné transpozice směrnice Rady 2003/96/ES, opětovně lze tedy hovořit o přibližování tuzemské právní úpravy právní úpravě unijní.¹⁰⁸

Pokud jde o předmět daně v případě daní ekologických, pak ten závisí vždy na konkrétním druhu energetického produktu. V případě daně ze zemního plynu se jedná o zemní plyn a některé další plyny uvedené pod příslušnými kódy nomenklatur. V případě pevných paliv je předmětem daně černé uhlí, dále pak hnědé uhlí, koks a ostatní uhlovodíky. V případě daně z elektřiny pak je samozřejmě předmětem daně elektřina.¹⁰⁹

¹⁰⁸ Celnisprava.cz: *Ekologické daně* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx>

¹⁰⁹ Celnisprava.cz: *Ekologické daně* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx>

5.2 Klasifikace ekologických daní

Jak bylo výše uvedeno, mezi ekologické daně v současnosti český zákonodárce zahrnuje daň z pevných paliv, daň z elektřiny a daň ze zemního plynu a některých dalších plynů. Jednotlivé druhy ekologických daní budou v následujících podkapitolách bakalářské práce blíže rozebrány. Smyslem opět bude zejména vymezit základní principy daně, způsob výpočtu její výše, stanovený základ a sazbu daně, osobu plátce a také možnosti z hlediska osvobození od daně.

5.2.1 Daň z pevných paliv

Tento druh daně je z právního hlediska upraven v rámci 46. části zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem této daně se podle zákonodárce stávají pevná paliva, a to konkrétně černé uhlí, brikety a bulety z něj, hnědé uhlí a brikety, koks a polokoks, ostatní uhlovodíky pro výrobu tepla a také rašelina.¹¹⁰ Za plátce daně je možné označit takového dodavatele, který v naší zemi dodává pevná paliva konečnému spotřebiteli, dále pak jsou plátcem za určitých blíže vymezených okolností také jednotlivé FO nebo PO. Povinností tohoto plátce je včasné podat návrh na registraci k dani celnímu úřadu, nejpozději v den vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit.¹¹¹

Způsob výpočtu konkrétní výše daně odpovídá vynásobení základu daně sazbou daně. Základem daně z pevných paliv je množství paliv v GJ spalného tepla v původním vzorku, sazba daně je podle zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů v současnosti stanovena na výši 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku.¹¹² Z hlediska možnosti osvobození od daně se v tomto případě nabízí

¹¹⁰ viz 46. část, ustanovení § 4 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹¹ viz 46. část, ustanovení § 3 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² na základě výsledků měření v akreditovaných laboratořích starých maximálně jeden rok, případně pak ve výši 33 GJ na tunu pevných paliv

relativně široké spektrum případů, což opětovně upravuje zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů.¹¹³

5.2.2 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Problematicke daně ze zemního plynu se věnuje v současnosti 45. část platného zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. Předmět této daně představuje plyn určený k výrobě tepla, plyn pro pohon motorů a dále také plyn použitý pro účely stanovené v zákoně o stabilizaci veřejných rozpočtů.¹¹⁴ Plátce daně ze zemního plyne představuje podle platného práva takový dodavatel, který dodal plyn pro koncového spotřebitele, dále pak rovněž provozovatel distribuční či přepravní soustavy a provozovatel podzemního zásobníku plynu, za určitých okolností pak opětovně také FO nebo PO, což blíže specifikuje zákonodárce. Plátcí daně jsou stejně jako v předchozím případě povinni ke včasné registraci k dani ze zemního plynu u svého místně příslušného celního úřadu.¹¹⁵

Plátce daně je povinen podat celnímu úřadu daňové přiznání, aby bylo možné touto cestou vyměřit odpovídající daň, k jejíž úhradě bude plátce povinen. Ke konkrétní výši dani lze dospět v případě, že bude opětovně stejně jako v předchozím případě vynásoben základ daně příslušnou stanovenou sazbou daně. Zákonodárce adekvátně upravuje také v tomto případě základ daně, kterým je množství plynu v MWh spalného tepla. Pokud jde o sazbu daně ze zemního plynu, pak ta činí 264,80 Kč/MWh spalného tepla pro plyn dle příslušné nomenklatury, v případě nomenklatur 2711 11 a 2711 21 pak je sazba daně blíže rozdělena s ohledem na jednotlivá časová období. Pakliže nemůže být vyjádřeno spalné teplo daného plynu v MWh, stanoví se spalné teplo na hodnotu 15 MWh na jednu tunu plynu.¹¹⁶

¹¹³ viz 46. část ustanovení § 8 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁴ viz 45. část ustanovení § 4 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁵ viz 45. část ustanovení § 3 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁶ viz 45. část ustanovení § 6 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Také v případě této daně lze za určitých okolností využít možnosti osvobození od daně podle zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů.¹¹⁷ Povinnost příslušné evidence v případě daně ze zemního plynu přitom trvá po dobu 10 let, což může být ze strany celních orgánů kontrolováno.

5.2.3 Daň z elektřiny

Posledním druhem ekologické daně je daň z elektřiny, jejímž otázkám je zasvěcena 47. část zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. Předmět daně je v tomto případě jasně zřejmý a také plátce daně je v tomto případě definován shodně s plátcem daně vymezeným v rámci předchozích druhů ekologických daní. Plátce daně z elektřiny se také v tomto případě musí včasné k dani zaregistrovat a následně ke dni dodání elektřiny (respektive spotřeby elektřiny) koncovému spotřebiteli mu vzniká povinnost tuto daň přiznat a zaplatit.¹¹⁸

Aby mohl být proveden výpočet daně z elektřiny, je třeba základ daně vynásobit příslušnou sazbou daně. Základ této daně odpovídá množství elektřiny v MWh a její sazba byla zákonodárcem stanovena ve výši 28,30 Kč/MWh.¹¹⁹ I zde zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů stanovuje podmínky osvobození od daně¹²⁰, povinnost evidence ze strany plátce daně pak trvá po dobu 10 let od konce zdaňovacího období, ke kterému se evidence vztahuje.

5.3 Správa ekologických daní ze strany Celní správy ČR

Jak je zřejmé z předchozího textu této bakalářské práce, Celní správa ČR se významně účastní správy ekologických daní v naší zemi. Celní orgány vydávají přitom jednotlivé příslušné druhy povolení k nabytí energetických produktů. Ekologické daně opět dopadají na koncového spotřebitele, kterého finančně

¹¹⁷ viz 45. část ustanovení § 8 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁸ viz 47. část ustanovení § 5 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁹ viz 47. část ustanovení § 6 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁰ viz 47. část ustanovení § 8 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

zatěžují, zdaňovacím obdobím je také v tomto případě kalendářní měsíc a povinnost plátce daň přiznat a uhradit celnímu úřadu vzniká ke dni, kdy spotřebitel získá daný energetický produkt k využívání. Daň je splatná k 25. dni po skončení předmětného zdaňovacího období, stejně je tomu v rovině povinnosti plátce k podání daňového přiznání.¹²¹ Jak bylo uvedeno, tak plátce ekologické daně se musí vždy včasné zaregistrovat u celního úřadu společně s podáním návrhu na registraci k ekologické dani. Úkolem celních úřadů je mimo jiné také provádět kontrolní činnost podle příslušných dokladů a evidencí, aby mohlo být zjištěno, zda došlo k přiznání a zaplacení daně ve správné výši. Pokud tomu tak není, je třeba úhradu vymáhat.

Celní orgány plní také důležité úkoly v rovině osvobození od ekologických daní. V tomto ohledu je rozhodováno ze strany celního úřadu ve věci vydání povolení k nabytí příslušného energetického produktu osvobozeného od daně. V případě splnění stanovených předpokladů přitom bude žadateli o vydání příslušného povolení na omezenou dobu (5 let) toto povolení vydáno.¹²² Držitel tohoto povolení je kromě toho povinen ke včasnému hlášení případných uskutečněných změn.

Významnou úlohou Celní správy ČR na poli ekologických daní je dále také prošetřování spáchaných správních deliktů v této oblasti. Prohřeškem by v tomto ohledu bylo nevedení stanovené evidence, dodávání energetických produktů osvobozených od daně jiné osobě, která není držitelem příslušného povolení, případně pak nevystavování daňových dokladů nebo dokladů týkajících se prodeje energetických produktů. Celním úřadem jsou projednávány spáchané delikty v 1. stupni.

¹²¹ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. BECK, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7, str. 192.

¹²² viz 45., 46. a 47. část ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Závěr

Předkládaná bakalářská práce byla věnována otázce správy daní ze strany orgánů Celní správy ČR a jejím základním cílem bylo blíže proniknout do této problematiky. Následně specifikovat konkrétní úkoly Celní správy ČR v oblasti správy spotřebních daní, ekologických daní a také daně z přidané hodnoty. Nejprve bylo pojednáno o postavení Celní správy ČR, její organizační struktuře a také o důležitých úkolech a funkcích Celní správy ČR. V druhé kapitole byly následně vymezeny důležité pojmy, a to pojem daně, také byla nastíněna hlavní funkce daní v ekonomice, představeno bylo následně uspořádání současného daňového systému v naší zemi. Pozornost byla zaměřena také na otázku správy daní v ČR, definovány byly pojmy správy daní a správce daně. Dále byly stručně charakterizovány konstrukční prvky daní. V kapitole třetí byl proveden exkurz do problematiky správy daně z přidané hodnoty, nastíněna byla samotná daň z přidané hodnoty a její úloha, poté již byla popsána správa daně z přidané hodnoty ze strany Celní správy ČR. V kapitole čtvrté bylo pojednáno o správě v oblasti spotřebních daní, principy spotřebních daní zde byly představeny, uvedena jejich klasifikace a následně pak podoba správy spotřebních daní ze strany Celní správy ČR. Pátá kapitola bakalářské práce byla zasvěcena problematice správy daní ekologických.

Jak bylo zjištěno na základě zpracování této práce, tak Celní správa ČR je důležitým správním orgánem a také ozbrojeným bezpečnostním sborem, což jí přiznává některé úkoly, které jsou podobné úkolům Policie ČR. Obecně je pověřena mnoha důležitými funkcemi, a to zejména v rovině celního dohledu, mnoho předtím neexistujících povinností přitom Celní správě ČR vzniklo v okamžiku, kdy se naše země začlenila do EU. Právě vstup do EU proto představoval důležitý milník také v rovině správy daní na území ČR.

Neméně důležité však jsou úkoly Celní správy ČR v rovině správy daní, kdy je správcem daní ekologických, spotřebních a v určitých stanovených případech pak také správcem DPH. V případě DPH tedy není Celní správa ČR výlučným správcem, přesto však není její úloha v této oblasti zanedbatelná. Zákodárce v tomto ohledu poměrně jednoznačně stanovuje jednotlivé úkoly a činnosti, které má Celní správa v souvislosti se správou daní vykonávat.

Proto by tuto platnou právní úpravu s ohledem na uvedené bylo možné pokládat za odpovídající potřebám moderní doby. Jak bylo popsáno, právní úprava se z dlouhodobého hlediska snaží přizpůsobovat co nejvíce právní úpravě unijní, což je možné očekávat také z hlediska budoucího vývoje v této oblasti.

Součástí činnosti Celní správy ČR je mimo jiné také prosazování spolupráce s příslušnými finančními orgány. Tato spolupráce je přitom důležitá mimo jiné z toho hlediska, aby mohla být správa daní vykonávána jednotlivými pověřenými orgány v praktické rovině co nejefektivněji. Je pravděpodobné, že z hlediska budoucnosti bude tato spolupráce nabývat intenzivnější podoby v souvislosti s harmonizací daňové problematiky na úrovni EU. Na závěr lze uvést, že byl cíl bakalářské práce naplněn.

Seznam použité literatury

Tištěná literatura:

BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. BECK, 2012. ISBN 978-80-7400-440-7.

BONĚK, Václav. *Daňové pojmy*. Ostrava: Sagit, 2001. Lexikony. ISBN 80-720-8265-5.

GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. *DPH 2013: výklad s příklady*. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 9788024784533.

GRŮŇ, Lubomír. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-720-1620-2.

HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. *Finanční a daňové právo*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-639-2.

KÁRNÍK, Miroslav. *Clo a celní politika od A do Z*. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-779-9.

KLABOUCHOVÁ, Ivona. *Clo a původ zboží*. 3. vydání. Praha: Polygon, 2002. ISBN 80-7273-067-3.

KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-807263-616-7.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4., aktualizované vydání. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-205-2.

KUBÁTOVÁ, Květa a Zdeněk FIALA. *Daňová teorie a politika: úvod do problematiky*. 2. přepracované vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902-7522-2.

LIPOVSKÁ, Hana. *Moderní ekonomie: jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0120-7.

MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5806-0.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

SOVOVÁ, Olga a Zdeněk FIALA. *Základy finančního a daňového práva: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-807-3802-233.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-315-0.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Jana VÍTKOVÁ. *Daňový systém ČR*. V Praze: 1. VOX, 2018. ISBN 978-80-86324-86-9.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.

ZAHRADNÍK, Petr. *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. Praha: C.H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-472-4.

ZATLOUKAL, Tomáš a Lenka KRUPIČKOVÁ. *Daňová kontrola v širších souvislostech*. 2. přepracované vydání. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-366-0.

ŽÁK, Milan. *Hospodářská politika*. Vysoká škola ekonomie a managementu, 2020. ISBN 9788088330264.

Elektronická literatura:

SYROVÁTKOVÁ, Jaroslava. *Daňové zákony* [online]. Turbo.cdv.tul.cz [cit. 27.11.2022]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5978&chapterid=6320>

FINARDI, Savina a Michal PROCHÁZKA. Diskuse odhadů daňové mezery v České republice. *Český finanční a účetní časopis* [online]. 2016, roč. 2016, č. 4, str. 99-108 [cit. 20.12.2022]. ISSN 1802-2200. Dostupné z: <https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2016/04/06.pdf>

STAVJAŇOVÁ, Jana. Odhady daňových úniků v České republice založené na analýze nezjištěné ekonomiky. *Politická ekonomie* [online]. 2018, roč. 66, č. 5, str. 569-587 [cit. 20.12.2022]. ISSN: 0032-3233. Dostupné z: <https://polek.vse.cz/pdfs/pol/2018/05/03.pdf>

Legislativa:

Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění platném do 30. 4. 2004. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-13/zneni-0>

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-17>

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění platném do 31. 12. 2012. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-185>

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-261>

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>

Zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-307>

Zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-311>

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném do 31. 12. 2010. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-337>

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353>

Elektronické prameny:

Celnisprava.cz: Mezinárodní den celníků [online]. [cit. 19. 12. 2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/tiskove-zpravy/2008/Stranky/080129-mezinarodni-den-celniku-grc.aspx>

Wikipedia.cz: Celní správa České republiky [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Celn%C3%AD_spr%C3%A1va_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky

Portal.pohoda.cz: Kdo je vlastně správce daně? [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ostatni-dane/kdo-je-vlastne-spravce-dane/>

Policie.cz: Co je organizovaný zločin [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

Mendelu.cz: Na daních přichází stát o miliardy, vědci se to snaží změnit [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://mendelu.cz/33584n-na-danich-prichazi-stat-o-miliardy-vedci-se-to-snazi-zmenit>

Ekonom.cz: Babiš se připravuje zastavit kolotoč za 50 miliard. EU mu zřejmě změnu výběru DPH povolí [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-65465140-andrej-babis-chce-zavest-reverse-charge-pro-vsechny-obchody-nad-250-tisic-zmena-vyrazne-zamicha-s-cash-flow-firem>

Mfcr.cz: Zprávy o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR za rok 2021 [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2022-07-20_Zprava-o-cinnosti-FS-a-CS-CR-za-rok-2021.pdf

Celnisprava.cz: Vedení Celní správy ČR [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/vedeni-celni-spravy-cr.aspx>

Celnisprava.cz: *Organizační struktura Celní správy České republiky* [online]. [cit. 20.12.2022]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx>

Superfaktura.cz: *Kdo, kdy a proč platí DPH?* [online]. [cit. 22.12.2022]. Dostupné z: <https://www.superfaktura.cz/blog/kdo-kdy-a-proc-plati-dph/>

Celnicka.cz: *Kdy a komu platit* [online]. [cit. 22.12.2022]. Dostupné z: <https://celnicka.cz/kdy-a-komu-platit?fbclid=IwAR2XbN419xbiYGg7BkJWVbLdnPCcfwTpVSnIB2Fg9FGn9wt5s-KhaCYnTUw>

Celnisprava.cz: *Spotřební daně a jejich správa.* [online]. [cit. 5.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>

Celnisprava.cz: *Informace k nakládání se surovým tabákem* [online]. [cit. 5.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/surovy-tabak/Stranky/default.aspx>

Celnisprava.cz: *Tabákové výrobky* [online]. [cit. 5.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/tabak/Stranky/default.aspx>

Celnisprava.cz: *Daň z lihu, pěstitelské pálení a povinné značení lihu* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/lih/Stranky/default.aspx>

Celnisprava.cz: *Daň z piva a daň z vína a meziproductů* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/ostatni/Stranky/default.aspx>

Celnisprava.cz: *Změna výkladu při posuzování lhůty pro uplatnění nároku na vrácení daně v návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/aktuality/Stranky/Zm%C4%9Bna-v%C3%BDkladu-p%C5%99i-posuzov%C3%A1n%C3%AD-lh%C5%AFty-pro-uplatn%C4%9Bn%C3%AD-n%C3%A1roku-na-vr%C3%A1cen%C3%AD-dan%C4%9B-v-n%C3%A1vaznosti-na-rozsudek-Nejvy%C5%A1%C5%A1%C3%ADho-spr%C3%A1vn%C3%ADho-soudu.aspx>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2021 pod č. j. 1 AfS 289/2019-41 [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupný z: <https://sbirka.nssoud.cz/cz/spotrebni-dan-z-mineralnich-oleju-mnozstvi-skutecne-spotrebovaneho-mineralniho-oleje-pro-vyrobu-tepla.p4215.html?q=>

Mpo.cz: *Nová pravidla pro distributory podle zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách – nejčastější otázky a odpovědi* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument143578.html>

Mpo.cz: *Ministerstva průmyslu a financí představila opatření proti daňovým únikům na trhu s pohonnými hmotami* [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/ministerstva-prumyslu-a-financi-predstavila-opatreni-proti-danovym-unikum-na-trhu-s-pohonnymi-hmotami--108003/>

Nález Ústavního soudu ze dne 13. 5. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 44/13. NALUS [online]. Ústavní soud, © 2006 [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: [http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/Pl. US 44 13 vctne odlisneho stanoviska.pdf](http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/Pl._US_44_13_vcetne_odlisneho_stanoviska.pdf)

Celnisprava.cz: Ekologické daně [online]. [cit. 6.1.2023]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx>

Přílohy:

Příloha č. 1 Dislokace celních úřadů a územních pracovišť¹²³

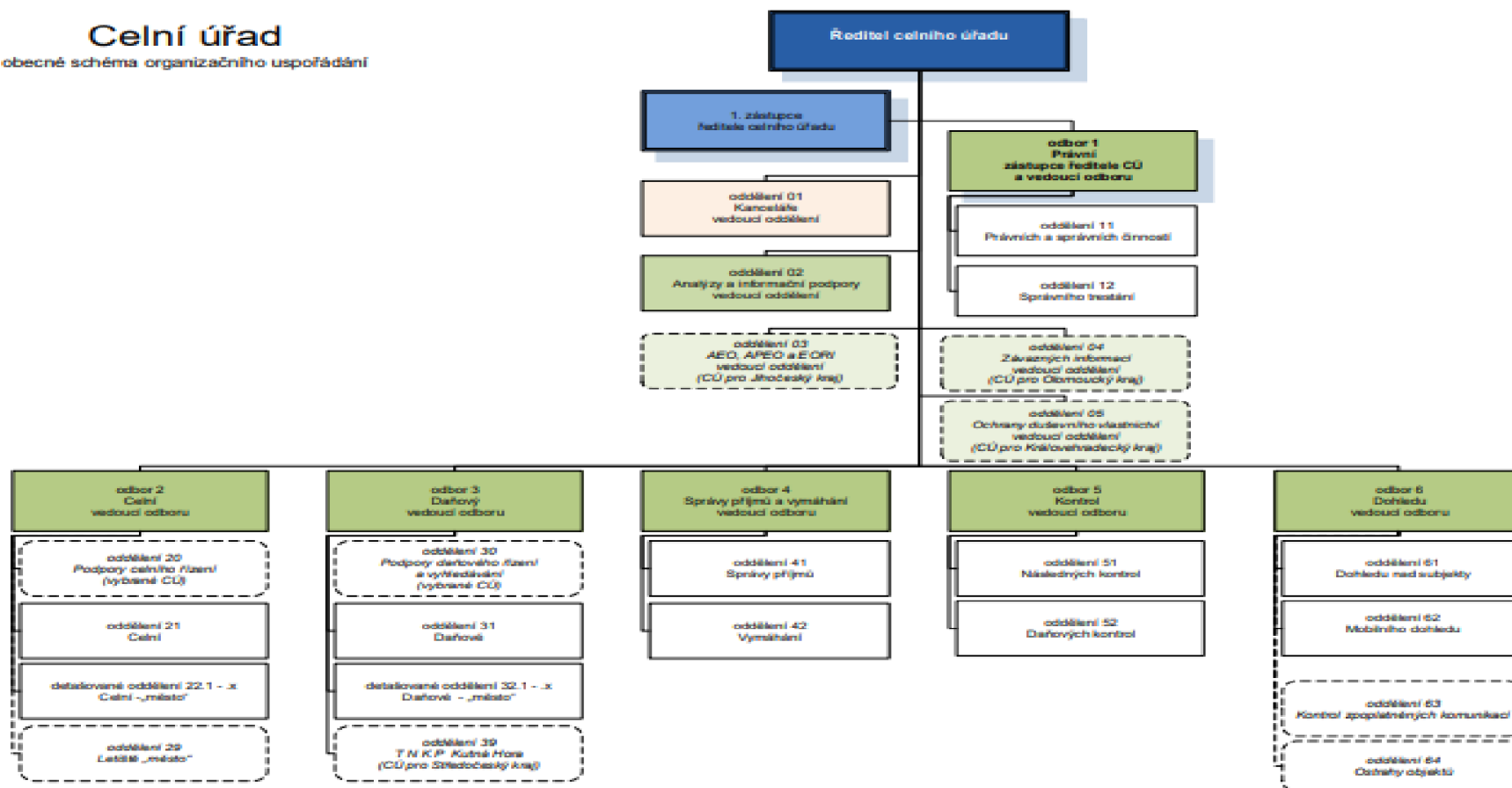

¹²³ *Celnisprava.cz*: Organizační struktura Celní správy České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx>

Příloha č. 2 Organizační struktura celního úřadu¹²⁴

Celní úřad

obecné schéma organizačního uspořádání

¹²⁴ *Celnisprava.cz*: Organizační struktura Celní správy České republiky [online]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Documents/cu.pdf>